

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

3 februari 2005

BELEIDSNOTA

Financiën en Begroting

2004-2009

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Sven Gatz.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx, Christian Verougstraete, Rob Verreycken;

de heren Erik Matthijs, Steven Vanackere, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heer Sven Gatz, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Caroline Gennez, de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Erik Tack, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle Heeren, Joke Schauvliege;

de dames Patricia Ceysens, Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Herman Lauwers, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans.

Zie:

136 (2004-2005)

- Nr. 1: Beleidsnota
- Nrs. 2 en 3 : Met redenen omklede moties

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, bij de beleidsnota Financiën en Begroting 2004-2009	4
I.1. Vooraf	4
I.2. Inleiding	4
I.3. Begroting	4
I.4. Fiscaliteit	8
I.5. Economisch overheidsinstrumentarium	11
I.6. Conclusie	12
II. Bespreking beleidsnota Financiën en Begroting 2004-2009	12
II.1. Procedure	12
II.2. Algemene opmerkingen	13
II.3. HRF-normering	13
II.4. Fiscaliteit	16
II.5. Economisch overheidsinstrumentarium	19
III. Repliek van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening	20
III.1. Begroting	20
III.2. Fiscaliteit	23
III.3. Economisch overheidsinstrumentarium	25
IV. Finale replieken	26
VI. Met redenen omklede moties	27
Bijlage: Toelichting Beleidsnota 2004-2009	29

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft op 18 en 25 januari 2005 de beleidsnota Financiën en Begroting 2004-2009 besproken.

De beleidsnota werd op 18 januari 2005 toegelicht door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening en in commissie besproken op 25 januari 2005.

Ter afsluiting van de besprekingen werd, na schriftelijke aankondiging ter zitting, een met redenen omklede motie ingediend door de heren Rob Verreycken, Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete en Thieu Boutsen namens Vlaams Belang (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-2005, nr. 136/2*) en door de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Ludo Sannen en Jan Peumans namens de meerderheidsfracties (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-2005, nr. 136/3*).

I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, bij de beleidsnota Financiën en Begroting 2004-2009

1.1. Vooraf

Minister *Dirk Van Mechelen*, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening gebruikte bij zijn toelichting een PowerPoint-presentatie. Naar een aantal slides van deze presentatie wordt verwezen in de toelichting. Zij zijn terug te vinden als bijlage.

1.2. Inleiding

Minister Van Mechelen deelt mee dat de beleidsnota Financiën en Begroting 2004-2009 is ingedeeld in drie grote delen. Het eerste deel handelt over de begroting zelf en de implementatie van de Toekomstnorm. Het tweede deel gaat over financiën, en meer bepaald over de fiscaliteit. Tot slot is er een derde deel over het economische overheidsinstrumentarium.

De beleidsnota is reeds eerder ter sprake gekomen in de loop van de bespreking van

de begrotingscontrole 2004 en de begroting 2005. De minister zal de grote lijnen nogmaals verduidelijken om een grondig debat mogelijk te maken. Hij zal zich niet zozeer concentreren op de concrete cijfers.

In het deel over de begroting gaat alle aandacht naar een orthodox begrotingsbeleid op lange termijn. Vlaanderen streeft deze ambitieuze doelstelling al na sedert de eerste dag dat het bevoegd werd voor Financiën en Begroting. Het Vlaamse financiële beleid moet nog efficiënter en effectiever.

In het tweede deel wordt aandacht besteed aan de Vlaamse fiscaliteit. Over welke fiscale instrumenten beschikt Vlaanderen? Voor welke fiscale uitdagingen staat Vlaanderen de komende jaren? De minister denkt daarbij aan het instrumentarium dat Vlaanderen moet ontwikkelen en aan de mogelijkheid om bepaalde gewestbelastingen zelf te gaan innen.

Het derde deel van de beleidsnota gaat over het economische overheidsinstrumentarium. Het economische overheidsinstrumentarium valt niet onder het departement Economie omdat bepaalde instrumenten, zoals bijvoorbeeld PMV, bevoegdheidsoverschrijdend ingezet worden.

De beleidsnota wordt afgerond met enkele algemene conclusies.

1.3. Begroting

Vlaanderen moet tijdens de komende jaren een begrotingsbeleid voeren dat los staat van eventuele conjuncturele schokken. Vlaanderen moet nieuwe methodes ontwikkelen en door structurele maatregelen zijn begroting op lange termijn stabiel houden. Vlaanderen moet structurele maatregelen nemen en gelijkwaardige besparingen doorvoeren om te vermijden dat elk jaar opnieuw bespaard moet worden. De maatregelen moeten ervoor zorgen dat de begroting stabiel en gezond blijft.

Uit gegevens van de Hoge Raad voor Financiën (HRF) blijkt dat Vlaamse Gemeenschap tussen 1995 en 2003 208 miljoen euro moest halen. De afwijking was 4 miljard euro. Vlaanderen heeft ontzettend veel meer bespaard dan bepaald door de HRF. Als de federale minister van Begroting op het einde van een jaar puike resultaten kan voorleg-

gen, is dat dankzij Vlaanderen. Vlaanderen zorgt ervoor dat België voldoet aan de verplichtingen uit het Europese Stabiliteitspact.

Uit de HRF-gegevens blijkt dat de Franse Gemeenschap de slechte leerling van de klas blijft met een negatieve afwijking. Bij het Waals Gewest is ook een negatieve realisatie merkbaar, maar de afwijking van het doel is positief. Het Brussels Gewest heeft de voorbije jaren inspanningen geleverd. De resultaten zijn Vlaanderen + 4005,9 miljoen euro, de Franse Gemeenschap – 211,8 miljoen euro, het Waals Gewest + 58 miljoen euro en het Brussels Gewest + 724,2 miljoen euro.

Slide 5: Realisatie HRF-doelstellingen gewesten en gemeenschappen 1995-2003

Deze cijfers zullen de nieuwe HRF-doelstellingen en verplichtingen bepalen die Vlaanderen over enkele weken zal aangaan. Het voorgestelde systeem van de intertemporele neutraliteit komt erop neer dat de HRF-doelstellingen tijdens de eerste jaren van deze regeerperiode strenger worden om zo extra beleidsruimte te krijgen aan het einde van deze regeerperiode. Dat is een gevolg van de bijkomende middelen die Vlaanderen zal ontvangen dankzij de Lambermontakkoorden. Tijdens de regeringsonderhandelingen, commissiebesprekingen en de Interministeriële Conferentie zijn daar steeds een aantal voorwaarden aan gekoppeld.

Slide 6: Toekomstige HRF-doelstellingen

Op 17 december 2004 is op de Interministeriële Conferentie beslist dat de definitieve norm voor 2004 373,3 miljoen euro bedraagt. Er werd toen grondig gediscussieerd over de afrekening van de parameters. Vlaanderen heeft op dat vlak zijn slag thuisgehaald. Toen zijn de voorwaarden afgesproken waarvoor Vlaanderen zal ijveren om te komen tot nieuwe doelstellingen. Tegen de budgetcontrole 2005 moet er duidelijkheid zijn over de norm.

Naast het halen van de HRF-doelstellingen, wil Vlaanderen zijn schuld consequent wegwerken. Er zijn twee redenen om dit beleid voort te zetten. Ten eerste wordt op deze manier permanente beleidsruimte gecreëerd. Daarnaast zorgt Vlaanderen ervoor dat het in staat is om alle toekomstige uitdagingen aan te gaan: de vergrijzing en eventuele nieuwe bevoegdheden.

Slide 7: Aflossingstraject schuldpositie

Als Vlaanderen zijn schuld consequent blijft afbetalen, zal die schuld in 2009 nog 98,109 miljoen euro bedragen en dus zo goed als weggewerkt zijn. Vlaanderen doet meer dan de voor de periode 2006-2011 voorziene HRF-doelstellingen. Tussen 2007 en 2008 moet de totale schuld dalen van 250 miljoen euro naar 195 miljoen euro, dat een beperkte daling is in vergelijking met andere jaren. Als Vlaanderen het huidige ritme aanhoudt, bereikt het dit niveau veel vroeger. In 2007 zal Vlaanderen een keuze moeten maken: leningen vervroegd afbetalen of leningen blijven afbetalen aan het vooropgestelde ritme, geen nieuwe meer aangaan en in plaats daarvan middelen in fondsen opzijzetten. De minister is voorstander van de tweede optie.

Slide 8: Vlaanderen, loyaal in federale context

Voor het Belgische stabiliteitsprogramma zijn er volgens de minister twee belangrijke vaststellingen. Vlaanderen heeft altijd een aanzienlijke bijdrage geleverd. Een schuldafbouw tegen het huidige tempo zou betekenen dat Vlaanderen voor het Stabiliteitspact meer zou kunnen bijdragen dan het aflossen van de schuld die op vervaldatum komt. In het Vlaams Parlement en bij de regeringsonderhandelingen is afgesproken om te pleiten voor een evenwaardige inspanning door de andere entiteiten. De minister vindt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen maar dat betekent niet dat de zwakkeren geen bijdrage moeten leveren. De lasten moeten proportioneel verdeeld worden met respect voor draagkracht. Omdat het gekoppeld wordt aan de conjunctuurprovisie zal Vlaanderen dat alleen maar aanvaarden als het ook kan beschikken over een rechtvaardig automatisch correctiemechanisme.

Een sanctiemechanisme bestraft diegenen die de doelstellingen niet halen. Op het overleg van 17 december 2004 bleek dat dergelijk mechanisme al ingeschreven was. De kracht van artikel 8 van het akkoord van 15 december 2000 over het Stabiliteitspact is juist dat extra inspanningen beloond konden worden door correcties en afremmingen achteraf. Dat is trouwens gebeurd om overschotten aan te wenden. Dat laat toe om, gekoppeld aan de economische parameters, gedeeltelijk in te spelen op de draagkracht en mogelijkheden van Vlaan-

deren in een bepaald begrotingsjaar. Conjunctuurfondsen hebben enkel zin als de middelen nadien kunnen aangewend worden op een ESR-neutrale manier, wat enkel mogelijk is als er een correctiemechanisme is.

Slide 9: Toekomstnorm

Bij de opmaak van de begroting en voortbordurend op de regeringsonderhandelingen, zal er een Toekomstnorm uitgewerkt worden. Die zal gefundeerd zijn op twee principes: enerzijds de norm van de Hoge Raad voor Financiën en anderzijds een verbintenissennorm, gebaseerd op een constante en voorzichtig ingeschatte economische groei. Daardoor worden de economische pieken en dalen over een periode van vijf jaar uitgevlakt. De combinatie van de verbintenissennorm en de HRF-norm, een betalingsnorm, zal de grondslag vormen voor een deugdelijk begrotingsbeleid. Het spreekt voor zich dat iedere minister die doelstelling moet goedkeuren en nastreven.

Voor dergelijk normstelsel is het cruciaal dat men de ontvangsten realistisch kan inschatten. Daarvoor heeft de minister zich gebaseerd op de SERV-norm van twee tot tweeënhalf procent. De minister neemt aan dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zich in zijn aanbevelingen over de begroting zal uitspreken. Het is ook belangrijk dat Vlaanderen realistische verbintenissen aangaat die binnen de vooropgestelde tijdsruimte kunnen gehonoreerd worden. Het is de bedoeling van de minister om te komen tot een meerjarenbegrotingssysteem. Tijdens het verkiezingsjaar was dat niet gepast. Er is afgesproken om een meerjarenbegroting voortaan telkens bij de begrotingscontrole te voegen omdat de economische parameters dan controleerbaar zijn. Uit eerste simulaties blijkt dat, in een structurele en gezonde begroting, het geconsolideerd verbintenissenniveau ongeveer 250 miljoen euro boven de geconsolideerde jaarontvangsten mag liggen. In de loop van het jaar zal dat idee uitgewerkt worden. Het is de bedoeling om voor de wetenschappelijke onderbouw een beroep te doen op de twee fiscale steunpunten in Gent en Leuven. De uitkomst ervan is niet onbelangrijk omdat het een impact heeft op de manier van omgaan met de verhouding verbintenissen-ordonnancerings.

Met een goed werkende Toekomstnorm is het in een periode van hoogconjunctuur mogelijk om meer inkomsten te genereren dan nodig. Bij een constant beleidsniveau is er in periode van laag-

conjunctuur een tekort omdat de inkomsten dalen. De cruciale vraag is of in die periodes een Conjunctuurfonds kan gebruikt worden om dat tekort uit te vlakken en hoe dat kan gebeuren. Ook daarover zijn simulaties gemaakt. Als het bruto binnenlands product (BBP) met één procent stijgt, dan stijgen de Vlaamse middelen met 1,43 procent of ongeveer 82 miljoen euro. De Hoge Raad voor Financiën laat correcties toe maar die moeten beperkt blijven tot één procent van de gedeelde en samengevoegde belastingen. Dat komt neer op een correctie van ongeveer 150 miljoen euro. Die 150 miljoen euro maakt een afwijking van 1,85 procent ten opzichte van de referentiegroei.

Indien bijvoorbeeld de economische groei zou terugvallen op 0,5 procent, zoals in 2001, dan kan, binnen de regels van de Hoge Raad voor Financiën, beroep gedaan worden op het Conjunctuurfonds zodat het mogelijk is om de beleidskredieten constant te houden en een stabiel begrotingsbeleid te voeren.

Het lijkt de minister goed om uit te gaan van een economische trendgroei van 2 procent van het BBP. In de Interministeriële Conferentie wordt momenteel onderhandeld over een afschaffing van het bruto nationaal inkomen (BNI) voor de gewesten en de gemeenschappen. Dat BNI kent immers te grote fluctuaties. Als men BNI vervangt door BBP, kunnen, bij laagconjunctuur, zelfs gedurende enkele jaren, negatieve afwijkingen tot 0,5 procent gedempt worden met middelen uit het Conjunctuurfonds.

In de beleidsnota werd dus een eerste aanzet gegeven. Op lange termijn moet men, eventueel over de partijgrenzen heen, een decretaal mechanisme uitwerken dat ingebed is in de filosofie van het comptabiliteitsdecreet (decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof). Enerzijds moet dat zorgen voor een zekere marge. Anderzijds zijn er in een meerjarenbegroting ook een aantal vaste parameters en een aantal reservemechanismen waarmee voorkomen kan worden dat men voortdurend in besparingsoefeningen terechtkomt.

Slide 10: Conjunctuurfonds

Slide 11: Concreet

Volgens de minister is het de bedoeling een effectief en efficiënt begrotingsbeleid te voeren, maar

dat is alleen mogelijk als iedereen op een krachtvolle manier zijn rol speelt. De administratie heeft daarvoor het beeld bedacht van raderen die in elkaar passen. Indien de drie raderen niet exact in elkaar passen, ontstaat er negatieve energie die in de fysica in warmteverlies wordt omgezet en in dit geval leidt tot een budgettaire 'drain' die te allen tijde moet voorkomen worden.

De minister ziet drie grote spelers en drie grote functies. Het kader is nog steeds de macro-budgettaire functie waarbij men vooral in een interfederale situatie zit met een belangrijke rol voor de Nationale Bank en het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR). Het Belgische Stabiliteitspact dat zal afgesloten worden speelt een bepalende rol.

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting moet waken over de budgettaire discipline en moet de Toekomstnorm gestalte geven in samenhang met een conjunctuurprovisie en een Conjunctuurfonds. De allocatieve functie komt toe aan het Vlaams Parlement met de Vlaamse Regering als uitvoerder.

Iedere commissie die de begroting bespreekt, vindt dat er meer geld nodig is voor het eigen bevoegdheidsdomein. De deelsegmenten moeten, met hun maatschappelijke gevolgen, tegen elkaar worden afgewogen. Men moet zich afvragen waar men maatschappelijk en socio-economisch de grootste return kan realiseren. Dat is de betekenis van de woorden effectiviteit en efficiëntie. Dat debat moet worden gevoerd in het Vlaams Parlement. Voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat het zinvol is de bestaande effectenrapporteringen te verbeteren en bovendien een impactanalyse van beslissingen te realiseren. Dit kan leiden tot meer duidelijkheid over de meerjarenbegrotingen. Men kan beter nagaan waar het geld naartoe gaat en wat de boni zijn.

Meer dan in het verleden moet in deze regeerperiode het belang van de microbudgettaire functie worden onderstreept. Dit is het uitvoeren en beheeren van de eigen middelen door de minister en zijn departement. De budgettaire en de beleidsmatige verantwoordelijkheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De minister moet zorgen voor een prestatiegerichte uitvoering zodat de ingezette middelen maximale effecten genereren. In Vlaanderen is er op dit vlak nog werk voor de boeg. Men moet nagaan waar men het geld inzet en hoe het

daadwerkelijk wordt gerealiseerd, of het nu gaat over het wagenpark, de catering, het drukwerk, de verzending of een aantal maatregelen die niet onmiddellijk efficiënt zijn.

Slide 13: Microbudgettaire functie (Uitvoering en beheer) / Macrobudgettaire functie (Kader)

Een goed voorbeeld was de PIP/PEP-oefening. Hiermee wilde men de personeelsimplementatieprocessen screenen om te komen tot nieuwe procedures. Het enige resultaat van PIP/PEP was een grotere vraag naar personeel. In het begin werd die vraag automatisch ingevuld, maar in 2002 is minister Van Mechelen aan de noodrem beginnen te trekken. De Vlaamse minister van Openbaar Ambt heeft ook afgeremd omdat men in een systematiek was terechtgekomen waarbij Vlaanderen wel 5.000 bijkomende ambtenaren zou hebben aangeworven zonder dat het duidelijk was of de effectiviteit van de Vlaamse administratie daarmee zou stijgen. In dergelijke gevallen zijn nieuwe procedures nodig.

De PIP/PEP-oefening bij de administratie van Ruimtelijke Ordening voorzag bijvoorbeeld in een verdubbeling van het aantal ambtenaren om de doorlooptermijn van bouwvergunningen te verbeteren. Vermits die ambtenaren niet te vinden waren op de arbeidsmarkt, heeft men de processen moeten aanpassen. Zo is men erin geslaagd om bouwvergunningen af te leveren op dertig of veertig dagen, en dit met minder ambtenaren dan in 1999.

Dit is niet alleen een opdracht voor de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en voor de leden van deze commissie, maar ook voor de hele Vlaamse Regering en voor ieder parlementslid. Er moet worden gestreefd naar harmonisatie en consolidatie en vooral naar een vergelijkbare financiële opvolging en rapportering. Dat is ook de taak van ABAFIM. Het comptabiliteitsdecreet en het management-accountingsysteem moeten ervoor zorgen dat de zaken beter op elkaar worden afgestemd.

In het kader van Beter Bestuurlijk Beleid wil men werken met beheersovereenkomsten. In de beheersovereenkomst met de VRT werden midde-len, implementatie- en performantiemaatstaven aan elkaar gekoppeld, zodat men kon aangeven welk rendement er werd verwacht bij een bepaalde

inzet van financiële middelen. De debatten over de beheersovereenkomst en de bijsturing die werden aangekondigd voor de volgende beheersovereenkomst bewijzen dat het een goed instrument is op voorwaarde dat er verstandig wordt mee omgesprongen.

De minister benadrukt dat middelen, ondersteuning en instrumenten slechts hulpmiddelen zijn en geen doelstellingen op zich. Tijdens een werkbezoek van drie jaar geleden aan de Nederlandse minister van Financiën Gerrit Zalm werd de aan BBB in Vlaanderen gelijkaardige Nederlandse operatie ten aanzien van het (Nederlandse) departement Financiën en Begroting besproken. Daaruit werden een aantal Nederlandse voorbeelden gedistilleerd die in de beleidsnota werden opgenomen. Daaruit blijkt dat het belangrijk is hier niet te ver in te gaan. Ook in de Verenigde Staten zijn er vergelijkbare ontsporingen geweest. Het politiek besluitvormingsproces moet rationeel kunnen worden verantwoord en onderbouwd, maar het mag niet verdrongen worden door de mechaniek van rapporteringen die vragen naar nieuwe financiële stromen. Zeker in begrotingsaangelegenheden moet het primaat van de politiek behouden worden en in eerste instantie het primaat van het Vlaams Parlement met als uitvoerder de Vlaamse Regering.

Bij de vormgeving van besturingsinstrumenten moet men pragmatisch te werk gaan, stelt de minister. Men heeft snel de neiging om vrij ingewikkelde rapporteringen uit te werken waardoor na enkele jaren het kind met het badwater wordt weggegooid. Ook de invoering van Orafin stemt tot wantrouwen tegenover besturingsinstrumenten. De minister is bereid om op het ingeslagen pad verder te gaan, op voorwaarde dat er geen stappen worden overgeslagen en dat de zaken goed op elkaar worden afgestemd.

Hoewel dit een belangrijke uitdaging is, werd het in de beleidsnota behandeld op een enkele bladzijde. In de beleidsbrief van 2006 zal het evenwel meer aandacht krijgen. Gelet op de Vlaamse budgettaire situatie, moet men streven naar een nieuwe dynamiek. Men moet nagaan hoe men nieuwe noden kan invullen met alternatieve financieringsinstrumenten.

Een voorbeeld is het BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel) dat na twee moeilijke jaren

stilaan vorm krijgt. Zo realiseert men een PPS-financiering binnen Openbare Werken. Met het Innovatiefonds wil de regering opnieuw zelf investeren in het kapitaal van innovatieve bedrijven dat ESR-neutraal is. Zo kunnen middelen uit participaties worden gegenereerd en, zoals door sommigen tijdens de regeringsonderhandelingen gevraagd, ESR-matig en ESR-neutraal economisch worden gerecupereerd. Zo kan men een nieuwe dynamiek op gang brengen.

Met de Vlaamse ministers van Welzijn en van Onderwijs wordt onderzocht of men deze techniek ook kan gebruiken in de sector van de schoolgebouwen of van de rust- en ziekenhuizen. De voorbije maanden heeft de minister verschillende Vlaamse topbankiers om de medewerking van hun studiediensten gevraagd. Er zijn ook soortgelijke gesprekken geweest met de top van het VEV - Voka. Deze nieuwe uitdagingen kunnen zich onmiddellijk vertalen in economische activiteit. Morgen kan dit ter sprake komen bij het VBOC (Vlaams Bouwoverleg Comité)-overleg, het Vlaams Bouwoverleg. Dit is geen vrijblijvende zaak die alleen de Vlaamse regering aangaat.

Slide 14: De efficiëntie ondersteunen

I.4. Fiscaliteit

Minister Dirk Van Mechelen gaat in op een tweede aspect van de beleidsbrief, namelijk fiscaliteit. Hij ziet een verschil tussen de Vlaamse en de federale fiscaliteit. De federale fiscaliteit brengt door haar massa herverdelingseffecten op gang. De Vlaamse fiscaliteit moet vooral gebruikt worden als een inhoudelijk beleidsinstrument dat op een aantal beleidsdoelstellingen een directe of indirecte impact probeert te genereren. De minister denkt aan de beweging die op gang werd gebracht met de maatregelen die de onroerende eigendomsverwerving hebben vergemakkelijkt of de invloed van bijvoorbeeld het afschaffen van het kijk- en luis-tergeld op het consumentenvertrouwen. Een ander voorbeeld is de mogelijkheid om met de fiscaliteit een gunstig fiscaal kader voor het bedrijfsleven te creëren. Zo heeft de vorige Vlaamse Regering het gewestelijke aandeel van de onroerende voorheffing voor rechtspersonen op nul gezet. Deze maatregel was afgesproken in het kader van de werkgelegenheidsconferentie.

Zo moet het mogelijk zijn om ook met de Vlaamse fiscaliteit bijvoorbeeld het mobiliteitsprobleem aan te pakken en thuiswerken aan te moedigen. Zowel het federale als het Vlaamse niveau kunnen hiertoe bijdragen. In de eerste plaats hecht de minister veel belang aan het genereren van economische activiteit.

Slide 17: Fiscaliteit als motor van onze economie en tewerkstelling

De verlaging van de schenkingsrechten is volgens de minister heel belangrijk. Over enkele jaren zou men eens moeten onderzoeken wat het macro-economisch gevolg is van deze maatregel waardoor slapend kapitaal wordt geactiveerd. De opbrengst van de schenkingsrechten is gestegen van ongeveer dertig miljoen euro naar 120 miljoen euro. De opbrengst van de maand januari 2005 is opnieuw spectaculair. Uiteraard kan die stijging niet blijven duren.

Slide 18: Een (doordachte) lastenverlaging is geen synoniem van verlies van overheidsinkomen

Het fiscale beleid moet voor de minister stimuleren, het moet proberen niet repressief te werken en het moet vooral leiden tot administratieve vereenvoudiging en deregulering. Dat dit werkt, is bekend. Ooit werd aangekondigd dat de verlaging en de meeneembaarheid van de registratierechten een gat van 200 miljoen euro in de Vlaamse begroting zou slaan. Dat bleek niet juist: door volume-effecten levert dit soort maatregelen precies een compensatie op. Wat de schenkingsrechten betreft, valt het af te wachten wanneer dit fenomeen opdroogt. In ieder geval zijn tot en met vandaag de resultaten nog altijd spectaculair.

Slide 19: Verbetering van de 'fiscal compliance'

Dat heeft volgens de minister ook iets te maken met de zogenaamde 'fiscal compliance', waarvoor hij een lans wil breken. Het is een modewoord, een vrij nieuw begrip in Vlaanderen en België, maar absoluut noodzakelijk. Fiscale welwillendheid komt er op neer dat klanten de belastingen die ze moeten betalen ervaren als een maatschappelijk juiste correctie. In landen als Nederland blijkt uit onderzoek dat men daar de fiscaliteit als correct aanvaardt. Als Vlaanderen er in slaagt om de 'fiscal compliance' te verhogen, kan het in de diepte bijdragen tot een algemeen klimaat dat leidt tot het aanvaarden van aanvaardbare belastingen.

Slide 20: Nieuwe initiatieven

In het Vlaams regeerakkoord zijn een aantal nieuwe stappen aangekondigd. Een van de paradepaardjes is dat de regering iets aan de loonwig wil doen, en dat op twee manieren. Ten eerste wordt de forfaitaire belastingvermindering voor oudere werknemers vandaag uitgewerkt op de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie. Om snel te kunnen werken zal men deze fiscale maatregelen in 2005 en 2006 niet via de fiscaliteit maar via een premie realiseren, waarbij men gedurende 6 maanden ongeveer 300 euro per werknemer kan geven om zijn reïntegratie op de arbeidsmarkt te stimuleren en vooral te vermijden dat de werkzaamheidsgraad bij de oudere werknemers blijft afnemen. Er is op dit moment ongeveer 7 miljoen euro voor uitgetrokken. Er zal worden nagegaan of dit een efficiënte maatregel is. Bij de omzetting van een premiesysteem naar een fiscale maatregel kan eventueel een tandje worden bijgestoken.

De grootste fiscale maatregel die in het regeerakkoord is aangekondigd, is het verlagen van de lasten op arbeid door een korting op de personenbelasting voor alle categorieën die beroepsactief zijn. Op dit ogenblik is een eerste versie uitgewerkt, die nog de hele procedure moet doorlopen, ook het overleg met de federale administratie, en die eerstdaags aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd. Er zal in twee grote fases worden gewerkt. In fase 1 zal in 2007 aan ongeveer één miljoen Vlamingen een korting worden gegeven van 125 euro, die in 2008 wordt opgetrokken tot 150 euro. Als dat gebeurt via de bedrijfsvoorheffing kan al in 2007 de eerste stap worden gezet, als het gebeurt via de personenbelasting, komt de afrekening pas in 2008. Daarover moet onderhandeld worden. Bedoeling is de maatregel op volle snelheid te brengen in 2009, met een bedrag van 200 euro per belastingplichtige, als dat budgettair haalbaar is. Dat moet blijken uit de meerjarenbegroting.

Een derde belangrijke maatregel is te zorgen voor een betaalbare woning voor iedereen door te blijven inwerken op de registratierechten, de verfijning van de meeneembaarheid en, op termijn, de verhoging van het abatement van 12.500 naar circa 15.000 euro. Voor dat laatste moet nagegaan worden wanneer en hoe het kan gebeuren. De minister wil dat koppelen aan een bijkomende hervorming van de registratierechten.

De regering heeft ook al een aantal maatregelen gerealiseerd met betrekking tot de meeneembaarheid van registratierechten bij een echtscheiding. Op termijn zal ook gewerkt worden aan een humanisering van de successierechten, waarbij de gezinswoning bij het overlijden van één van de echtgenoten of partners niet onmiddellijk aan successierechten zal worden onderworpen. Voor al deze uitdagingen heeft de minister vijf jaar de tijd en zal hij doen wat de begroting toelaat.

Daarvoor is er uiteraard een performante Vlaamse fiscale administratie nodig. De minister verwijst ter zake naar het e-governmentproject: het gebruik van ICT om de administratieve verwerking te vereenvoudigen. De fiscale administratie is binnen dat project een voortrekker. Een aantal toepassingen hebben een voorbeeldfunctie. Zo kan eenieder in Vlaanderen via de website www.onroerendevoorheffing.be zeer precies zijn OV berekenen. De minister verwijst ook naar de e-notificaties met het notariaat. Dat alles is het begin van een proces.

De grote vraag is nu hoe ver Vlaanderen wil gaan met het insourcen van de inning van de eigen gewestbelastingen. Sinds 1 januari 1999 int Vlaanderen zelf de onroerende voorheffing, weliswaar geoutsourcet naar CIPAL. Dat heeft geleid tot een rendementsverbetering van 300 percent. Met andere woorden: als Vlaanderen zelf kan innen en die inning verbeteren, leveren gelijke tarieven meer opbrengsten op. Die efficiëntiebonus kan eventueel besteed worden aan een lastenverlaging. De minister wil eerst de operatie Beter Bestuurlijk Beleid afronden, om dan te kijken in welke mate de nieuw opgerichte IVA's eventueel pakketten van gewestbelastingen kunnen overnemen. Zijn voorkeur gaat ernaar uit om als eerste pakket de verkeersbelastingen te nemen, omdat men ook beleidsmatig bezig is met nieuwe pistes. Het gaat met name om de belasting op de inverkeersstelling (BIV), de verkeersbelasting zelf en het eurovignet. Het zou mooi zijn om de beleidsmatige wijziging meteen te koppelen aan de inning van de belastingen door Vlaanderen zelf. De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare werken heeft in samenspraak met minister Van Mechelen een studie besteld om na te gaan hoe de verkeersbelasting kan aangepast worden aan de Europese ontwikkelingen en ervoor te zorgen dat wie gebruikt maakt van het Vlaamse wegennet, daar ook voor betaalt. Het hele pakket brengt ongeveer 950 miljoen euro op. Vlaanderen

kan het zich absoluut niet veroorloven een of twee jaar te mislopen, zoals dat in Duitsland het geval was. Voorzichtigheid is dus geboden.

In een laatste fase moet Vlaanderen de successie- en registratierechten overnemen. Maar ook daarvoor moeten er op dat ogenblik voldoende instrumenten ter beschikking zijn om alle informatieprocessen onder controle te houden en met elkaar te linken en een eigen databank uit te bouwen. Daarvoor staan momenteel twee initiatieven in de steigers.

Het eerste is de uitbouw van een Vlaams Fiscaal Platform (VFP), dat vooral als een generiek platform wil functioneren. Bedoeling is heel het proces van de inning tot en met de inkohiering en de navordering van heffingen in Vlaanderen te standaardiseren en zo autonoom mogelijk in te vorderen. De uiteindelijke ambitie is innings- en invorderingsprocedures af te stemmen op de belastingplichtige en iets minder op de heffing, waardoor men een beter inzicht krijgt over wat moet geheven worden, bij wie en hoe. In een eerste fase wordt de nadruk gelegd op een betere informatica-ondersteuning van de heffingen, vooral gerelateerd aan het onroerend goed. De minister wil met de nieuwe VFP-architectuur klaar zijn in 2006 of, in het slechtste geval, de eerste helft van 2007. Er zijn mensen aangesteld om dit overgangsproces te begeleiden. Om deze zeer ambitieuze doelstellingen te realiseren, gunt de minister zichzelf de volledige regeerperiode.

Daarnaast heeft de minister het concept van het Onroerend Goed InformatieNetwerk (OGIN) uitgewerkt, dat hij met de federale overheid en de andere gewesten wil bespreken. Dat is voortgekomen uit het falen van het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de drie gewesten inzake het Agentschap voor Patrimoniale Informatie (API), waarin de gewesten hun informatie volledig moesten inbrengen. De Raad van State heeft echter een vrij negatief advies geformuleerd over de bevoegdheidsverdeling dienaangaande.

Daarom heeft de Vlaamse Regering nagedacht over een alternatieve invulling, die de werknaam OGIN kreeg. Het gaat uit van een compleet ander systeem, dat leidt tot een publieke, federale en intergewestelijke kruispuntbank, waarbij iedereen zijn eigen informatie beheert maar tegelijk aan de

anderen in het netwerk ter beschikking stelt. De minister vergelijkt OGIN met het ondernemingsloket. Voor Vlaanderen gaat het in eerste instantie om de departementen Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening, Fiscaliteit en Landbouw, maar ook om private spelers als de notarissen en de immobiliensector. Het is de bedoeling van de regering om het project op de agenda van het overleg met de federale regering te plaatsen.

Slides 21, 22 en 23: Een performante Vlaamse fiscale administratie - Klantvriendelijk, modern en autonoom

1.5. Economisch overheidsinstrumentarium

Vervolgens gaat minister Van Mechelen in op het economisch overheidsinstrumentarium. Daaronder vallen sinds het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM), de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM), de Vlaamse Milieuholding (VMH) en Gimvindus. Van de laatstgenoemde is de vereffening, die gevraagd werd door de parlementaire onderzoekscommissie, volledig rond.

De minister geeft een overzicht van de verschillende maatschappijen. Voor details verwijst hij naar rapportering door de stakeholders naar aanleiding van hun jaarverslagen.

Slide 27: Vlaamse Participatiemaatschappij

Voor de Vlaamse Participatiemaatschappij VPM wijst de minister op het negatieve resultaat in 2002. Dat was te wijten aan de toestand op de beurzen in de nasleep van 11 september 2001. Op dit moment heeft het aandeel zich evenwel hersteld, waardoor de netto resultaten weer positief zijn. Daarom overigens werd de in 2000 aangekondigde valorisatie nooit doorgevoerd. Het eigen vermogen, dat voortkomt uit de participatie van 70 percent in de GIMV, bedraagt 512 miljoen euro.

Slide 28: Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen

GIMV had op 30 juni 2004 een 'net asset value' van 982,8 miljoen euro. De minister wijst erop dat

het gaat om de intrinsieke waarde van de volledige participatie, niet om de beurswaarde. Het totaal van de portefeuille bedraagt 853,9 miljoen euro. Maar door valorisatie van nogal wat belangrijke participaties is er wel voor 128,9 miljoen euro netto cash, wat een serieuze oorlogskas is, meent de minister. De GIMV kan er nieuwe participaties in durfkapitaal mee uitvoeren. Dat is uitermate belangrijk voor de Vlaamse bedrijven. Na een lange discussie in de commissie Economie van het Vlaams Parlement werd uiteindelijk de band tussen GIMV en VPM/VPM doorgeknipt. Voor VPM bleef alleen het aanhouden van de aandelen in GIMV over en daarom heeft zij ook een vrij stabiele boekwaarde. De niet-uitvoering van de negatieve correctie in 2003 blijkt vandaag door het herstel van de beurskoersen een verstandige beslissing te zijn geweest.

Slide 30: Participatiemaatschappij Vlaanderen - Algemeen

Participatiemaatschappij Vlaanderen PMV kwam niet onder maar naast VPM te zitten en valt daarvoor voor honderd percent onder de voogdij van de Vlaamse Regering. De maatschappij had sinds haar start in januari 2002 heel wat werk met de overdracht van participaties van de derde functie van GIMV naar PMV. Dat is inmiddels volledig afgerond. Begin vorig jaar kwam de missieverklaring en werd een hele reeks decreten opgestart om de taakstelling en –invulling van PMV gestalte te geven. De strategische keuzes zijn het stimuleren van ondernemerschap in Vlaanderen, het deelnemen aan nieuwe economische initiatieven of grootschalige projecten en het vervullen van de rol van investeerder voor de overheid. Met onder meer een innovatiefonds ter waarde van 75 miljoen euro krijgt PMV ook daadwerkelijk de middelen om die rol te vervullen. Het spreekt vanzelf dat de aanpak resultaatgericht moet zijn en dat het economisch en maatschappelijk rendement moet vooropstaan.

Slide 31: Organigram PMV

PMV bevat Participaties in eigen beheer; de Business Unit KMO-financiering, met het nieuwe ARK-decreet (decreet van 19 december 2003 betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen), de herziening van het Vlaams Waarborgfonds en het nieuwe Investeringsfonds Innoverende Bedrijven; de Business Unit PPS, waarbinnen de Vlaamse Regering de bedoeling heeft een Fonds voor alter-

natieve financiering van infrastructuur te voorzien – de minister denkt aan wegen, schoolgebouwen en rusthuizen – en waarbinnen voorts projectvennootschappen als Nautinvest en de Internationale Luchthaven Antwerpen zitten; de Business Unit Milieu en Business Unit Energie – de minister wijst dienaangaande op het (voor)ontwerp van decreet betreffende de brownfields, dat eerstdaags moet terugkeren van de Raad van State – ; de Business Unit Actief Vastgoedbeheer, een eigen vastgoedpijler, die in opbouw is; een aantal participaties in bezit, die geërfd werden van GIMV, zoals Staal Vlaanderen en Textiel Vlaanderen. Maar die worden zoals afgesproken vereffend en dan verdwijnen zij als vennootschap.

Slide 33: Limburgse Reconversiemaatschappij - Uitgangspunten

De LRM heeft als opdrachten het uitvoeren van rendementsgebonden investeringen die moeten bijdragen tot het ontwikkelen van nieuwe bedrijven of tot economische groei in de provincie Limburg, het toezien op de sociale en milieutechnische verplichtingen die voortvloeien uit de sluiting van de steenkoolmijnen, en ten slotte het uitvoeren van bijzondere opdrachten. Haar middelen zijn: risicokapitaal ter beschikking van ondernemingen stellen door participaties in kapitaal of door het verlenen van achtergestelde leningen met termijnen van 5 tot 10 jaar.

Slide 34: Lisom-historiek

Binnen LRM werd Lisom (Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij) opgestart. Het is gefundeerd in het Actieplan voor Limburg van de gouverneur uit 1997. Met de vijf prioritaire doelstellingen van het plan verklaarde de Vlaamse Regering zich akkoord op 28 maart 2000 bij monde van de toenmalige Vlaamse minister-president. Zij legde in de zogeheten Kaderbeslissing van 19 juli 2002 de hefboomprojecten en de investeringsenveloppen vast.

Slide 35: Lisom

Daartoe werd op 18 oktober 2002 Lisom opgericht als dochter van LRM. Lisom moet een onderzoeks- en ontwikkelingsrol spelen, investeren in de verwerving van materieel en financieel vast actief, en controleren van de uitvoering van enkele strate-

gische hefboomprojecten. De minister noemt Herkenrode, de Grenslandhallen in Hasselt, Plinius Tongeren, de transnationale Universiteit Limburg en het hele project rond het Nationale Park Hoge Kempen.

I.6. Conclusie

Slide 36: Conclusies

Minister Van Mechelen concludeert dat de Vlaamse overheidsfinanciën structureel gezond zijn. De regering heeft de ambitie dat zo te houden met de creatie van nieuwe fondsen, technieken en methoden. Maar begroten blijft ramen. Modellen benaderen de realiteit, doch zijn niet die realiteit zelf. Het zijn instrumenten, terwijl het aan het beleid is om de verantwoordelijkheid te nemen. De Vlaamse Regering wil niet op haar lauweren rusten, maar permanent en collegiaal aandacht besteden aan een orthodox begrotingsbeleid. Iedere minister is voortaan een beetje minister van Begroting. Er komt geen lastenverlaging om de lastenverlaging, maar wel om een maatschappelijke doelstelling te ondersteunen, tot in de private sector. Het economisch overheidsinstrumentarium komt wel niet in de plaats van het ondernemersinitiatief. Het moet een flankerende rol spelen en kansen geven aan initiatieven waar de marktwerking faalt. De minister geeft op dat vlak het voorbeeld van brownfieldontwikkeling.

II. Bespreking beleidsnota Financiën en Begroting 2004-2009

II.1. Procedure

De heer *Rob Verreycken* bekritiseert de systematische ontkoppeling van de toelichting door de minister van de bespreking in commissie. De ontkoppeling tussen de toelichting door de minister bij de beleidsnota en de bespreking in commissie is geen eenmalig gebeuren. Dit is reeds eerder gebeurd, onder meer in het kader van de begrotingsbesprekingen. Het commissielid kondigt daarom aan dat hij zich systematisch zal verzetten tegen de ontkoppeling van een toelichting door de minister en de bespreking daarvan. Vorige week ging de minister met alle media-aandacht lopen. Er zouden op zijn minst onmiddellijk na de toe-

lichting al enige vragen moeten kunnen worden gesteld, om de week nadien over te gaan tot een meer technische bespreking.

De heer *Sven Gatz*, voorzitter wijst erop dat die ontkoppeling niet te kwader trouw is gebeurd. Omdat de beleidsnota's in het verleden altijd onder een bepaalde tijdsdruk in het parlement moesten worden ingediend, bestond er een akkoord om de parlementsleden de tijd tot reflectie te bieden. Als de meerderheid van de commissieleden vraagt dat de bespreking onmiddellijk na de toelichting aangevat wordt, heeft de voorzitter daar geen principieel bezwaar tegen.

De heer *Erik Matthijs* merkt op dat de commissie zelf de werkzaamheden regelt. De voorzitter antwoordt dat over de bespreking van deze beleidsnota geen formele afspraken gemaakt zijn tijdens de regeling van de werkzaamheden. Hij zal er over waken dat dat in de toekomst wel gebeurt. Nu hadden enkele leden van de commissie informeel gevraagd om de bespreking los te koppelen. Minister *Dirk Van Mechelen* wijst erop dat hij zelf vragende partij was om meteen het debat te voeren. Er was overigens maar één journalist aanwezig, met name van *De Tijd*.

II.2. Algemene opmerkingen

Volgens de heer *Koen Van den Heuvel* draagt deze sterke beleidsnota in grote lijnen de goedkeuring van de CD&V-fractie weg. De heer *Jos Stassen* waardeert het duidelijke overzicht van de instrumenten, parameters en doelstellingen en het plan tot verbetering dat hij in de beleidsnota aantrof. Dit is belangrijk in het kader van de transparantie, zodat de burger weet waarvoor zijn geld gebruikt wordt door de overheid. Ook de heer *Ludo Sannen* is van mening dat het een vlotte, goed leesbare en boeiende beleidsnota is.

II.3. HRF-normering

De heer *Rob Verreycken* heeft drie grote inhoudelijke bemerkingen bij de beleidsnota. Een eerste betreft de HRF-normering. In de beleidsnota staat dat Vlaanderen principieel bereid is voor de periode 2006-2011 de HRF-normen als uitgangspunt te nemen. Vlaanderen zal zich echter pas verbinden in een nieuw samenwerkingsakkoord in de mate dat de andere entiteiten zich daar ook toe verbinden

en dat er een sluitend sanctiemechanisme komt ten aanzien van entiteiten die zich niet aan de afspraken houden. In de toelichting van de begroting voor 2005 werd gezegd dat de extra inspanning van 95,6 miljoen euro enkel onder bepaalde voorwaarden zou worden aanvaard. Een daarvan was dat er strafmaatregelen zouden worden vastgelegd voor de deelstaten die dat niet doen. De heer Verreycken interpreteert die verklaringen als een toezegging dat er een negatief sanctiemechanisme komt. Maar na de recente verklaringen van de minister-president krijgt de spreker de indruk dat er een verschuiving aan de gang is in de richting van een meer positief sanctioneringsmechanisme: als een entiteit het beter doet dan afgesproken is, moet die daarvoor beloond worden. Tegen dat laatste heeft het Vlaams Belang geen bezwaar maar het ene kan het andere niet overbodig maken. De heer Verreycken wil weten hoe minister Van Mechelen daarover denkt. Houdt de Vlaamse Regering onverkort vast aan haar pleidooi voor een negatief sanctiemechanisme? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de nieuwe afspraken voor 2006-2011? Zij vormen immers het fundament voor de uitvoering van de beleidsnota.

Een tweede vraag betreft de finaliteit van de Toekomstnorm. Als de HRF-normen gevolgd worden, is Vlaanderen in 2009 in principe schuldeloos. Maar in de beleidsnota staat dat een dergelijke asymmetrie onmogelijk kan worden volgehouden in een federale context. Dat begrijpt de heer Verreycken niet. De beleidsnota vervolgt op pagina 9: "*Vlaanderen zou hierdoor al te zeer worden gefnuikt in zijn maatschappelijke mogelijkheden. Nochtans zou Vlaanderen vanaf dan zijn globale competitiviteit en zijn maatschappelijke welvaart substantieel kunnen verbeteren door het temperen van de belastingdruk. Maar een eenzijdige tempering langs Vlaamse kant zou het federale onevenwicht nog verder verstoren en in een volledig onevenwicht brengen.*" De heer Verreycken merkt daarbij op dat de essentie van een federale staat precies de erkenning is dat de deelstaten een eigen dynamiek hebben en dus best geplaatst zijn om hun eigen beleid te ontwikkelen. Als Vlaanderen binnenkort de mogelijkheid heeft om de moordende belastingdruk te temperen, moet het dat ook doen.

In de beleidsnota wordt ook gesproken over het Conjunctuurfonds, dat een reserve zou bevatten om bepaalde schokken in de conjunctuur op te vangen. De heer Verreycken vraagt wanneer dat van start gaat en of dat fonds wel nodig is: is de

Vlaamse economie niet veerkrachtig genoeg om de conjunctuurschommelingen op te vangen? Het zou wellicht voor Vlaanderen gezonder zijn een redelijk niveau van schuld aan te houden en geld te investeren in die sectoren die het nodig hebben en de belastingdruk te verlagen.

De heer *Koen Van den Heuvel* repliceert dat gezonde Vlaamse financiën geen gift zijn, maar enkel de Vlamingen ten goede komen. Vlaanderen zal op die manier de financiële ruimte hebben om extra bevoegdheidspakketten op zich te nemen.

De beleidsnota bevat de intentie om de impliciete schuld af te bouwen. Er is daartoe een aanzet gegeven in de begroting van 2005. De heer Van den Heuvel pleit nogmaals voor een nauwgezette opvolging daarvan door het parlement: zo mogelijk per kwartaal en minstens twee maal per jaar. In de beleidsnota is daar weinig over terug te vinden.

Volgens de beleidsnota zouden inkomstenmeevallers, boven de vooropgestelde (trend)groei van twee percent, tot maximaal 0,5 percent daarboven naar het Conjunctuurfonds gaan. Is er dan nog een extra (dus boven 2,5 percent), dan zou dat worden aangewend voor extra schuldafbouw of voor extra uitgaven. Wanneer omgekeerd de inkomsten tegenvallen en dus beneden de vooropgestelde groei van twee percent vallen, zou er een correctie volgen voor maximaal 0,5 procent (tot 1,5 procent). Is de groei lager dan 1,5 procent dan heeft het een effect op het vorderingensaldo. Het lid wil daarom verduidelijking met betrekking tot de modaliteiten van het Conjunctuurfonds.

Voorts wil de spreker vernemen hoe lang de Toekomstnorm kan volgehouden worden? Zijn de 250 miljoen euro extra verbintenissen per jaar permanent namelijk niet te optimistisch? Kan men niet beter beginnen met één jaar? Voor wanneer mag men de meerjarenbegroting verwachten?

De heer *Jos Stassen* is de mening toegedaan dat de nagestreefde schuldpositie van Vlaanderen zodanig laag is dat zij niet meer verantwoord is ten opzichte van de maatschappelijke noden in onder meer economie, infrastructuur, onderwijs en zorg. Als bijvoorbeeld een financieel directeur in een grote multinationale onderneming, zou beslissen om, in verhouding met de omzet van de multinational, amper schulden te maken en dus een aantal broodnodige investeringen niet doet, zou deze op staande voet ontslagen worden. Hetzelfde gaat op

voor Vlaanderen. Men wil de schuld zodanig laag houden dat men de investeringen verwaarloost.

Ook de heer Stassen zit te wachten op de meerjarenbegroting. Gaat men er de invulling van de maatschappelijke noden kunnen uit afleiden? Om alles wat in het Vlaams regeerakkoord staat te realiseren is er niet genoeg geld. Hij wil daarom weten welke keuzes de Vlaamse Regering maakt op termijn. Sinds vorige week weet men alvast dat een gedeelte naar belastingverlaging gaat.

De heer *Ludo Sannen* stelt vast dat de begroting trouw blijft aan de strengste norm van de Hoge Raad voor Financiën. Er wordt in de nota ook gesproken van de creatie van een Conjunctuurfonds en een Toekomstnorm, wat hij belangrijke beleidsinstrumenten vindt. Zij maken immers continu beleid mogelijk. In dat verband acht hij het ook belangrijk werk te maken van een sancti-
oneringsmechanisme voor wie zich niet houdt aan het Stabiliteitspact. Er moet ook gezorgd worden voor een bepaalde mate van evenwicht binnen het federale bestel. Vlaanderen gaat immers door met de schuldafbouw terwijl federaal minister Vande Lanotte op 7 januari 2005 in *De Tijd* zegt dat het ritme mag herbekeken worden. Het resultaat zou kunnen zijn dat Vlaanderen tegen 2009 op nul procent staat, maar de beleidsruimte niet kan aanwenden omdat het federale evenwicht moet gerespecteerd blijven.

De heer *Eric Van Rompuy* meent dat de oppositie in deze regeerperiode zeer eigenaardig zal worden gevoerd. Hij begrijpt de financiële logica van het Vlaams Belang niet. Waar de oppositiepartijen vroeger altijd pleitten voor soberheid en nagingen of de regering de normen wel respecteerde, vindt het Vlaams Belang die normen nu te streng. Vlaanderen heeft er nochtans baat bij dat het Belgisch Stabiliteitspact gerespecteerd wordt. De rijksschuld moet immers ook met Vlaams belastinggeld worden afgelost. Terwijl minder dan 1 procent van de Vlaamse begroting naar rentelast gaat, gaat 25 tot 30 procent van de federale uitgaven naar schuldafbouw. Ook de andere regio's moeten zich aan de strenge normen houden.

CD&V zal haar lijn van vroeger aanhouden. Zo heeft de heer Van Rompuy op 18 januari 2005 nog een vraag om uitleg gesteld hoe de begroting voor 2004 is afgesloten (*Hand. VI. Parl. 2004-2005, nr. C80, 1*). Vlaanderen heeft de norm gehaald met

480 miljoen euro extra eenmalige inkomsten. Volgend jaar zullen die eenmalige ingrepen wellicht veel minder nodig zijn omdat de beleidskredieten wat getemperd zijn. Uit het SERV-rapport blijkt dat daardoor een beleidsruimte van ongeveer 125 miljoen euro is gecreëerd. De CD&V-fractie staat dus volledig achter de eerste uitdaging om een stabiele houdbare begroting te waarborgen.

De heer van Rompuy wijst er op dat er door de noodzaak tot schuldafbouw de volgende jaren niet zo veel beleidsruimte meer over is. Bovendien is er ook dan nog geen sprake van een schuldenvrij Vlaanderen: er is immers nog de schuld van Aquafin en De Lijn, die vanaf 2005 mee wordt geconsolideerd, de huisvestingssector en, in de toekomst de BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel). Daarnaast hoopt de spreker op een verdere staats-hervorming, en met name op de overheveling van de gezondheidszorg, het werkgelegenheidsbeleid en de kinderbijlagen. Daardoor zou Vlaanderen wellicht 60 percent van de overheidsschuld moeten overnemen. Vlaanderen heeft er dus baat bij dat het federale schuldniveau zo veel mogelijk daalt. Er is bovendien het probleem van de aankomende vergrijzing. In 2010 zal 1,5 procent overschot op de Vlaamse begroting nodig zijn om die te kunnen betalen. Het commissielid denkt daarbij ook aan de zorgverzekering. De heer Van Rompuy roept dan ook op om de nogal pocherige paarse toon van destijds te temperen: Vlaanderen staat, met beperkte middelen, nog voor grote uitdagingen.

De heer Van Rompuy is blij dat de impliciete schuld nu eindelijk erkend wordt. Hij wijst er op dat ze een zware hypotheek blijft. Tussen 1999 en 2003 is die volgens het Rekenhof opgelopen tot 3,1 miljard euro. De Vlaamse administratie had die geraamd op 2,1 miljard euro. Op pagina 11 onderaan en pagina 12 bovenaan van de beleidsnota gaat het over de verbintenissen versus de verplichtingen, waar het volgende te lezen is : *“Omdat met quasi-absolute zekerheid kan gesteld worden, dat de ontvangsten van de Overheid – bij een stabiel fiscaal beleid – trendmatig zullen stijgen, is het aanhouden van een verbintenissenniveau, dat jaarlijks licht uitstijgt, boven de trendmatige groei van de ontvangsten, een perfect houdbare situatie. Immers de genomen verbintenissen (en dus niet het mogelijk verbintenissenniveau) zullen moeten worden betaald en gefinancierd, ook gedeeltelijk met ontvangsten van latere jaren, d.w.z. op een ogenblik dat deze ontvangsten reëel zijn gestegen. Op basis van de eerste simulaties, die nog worden verijnd en*

gevalideerd, blijkt dat het Vlaamse geconsolideerde verbintenissenniveau zich ca. 250 mln € boven de geconsolideerde jaarontvangsten mag bevinden, om de houdbaarheid van de Vlaamse begroting t.a.v. het (initiële) pad van de HRF te kunnen garanderen. Het beperken van de verbintenismogelijkheden tot dit niveau garandeert de lange termijnhoudbaarheid met het HRF-groei-pad inzake verplichtingen.” De spreker vraagt hoe men de impliciete schuld onder controle kan houden en afbouwen. Is het voldoende om de divergentie tussen de jaarontvangsten en de verbintenissen in een vork van 250 miljoen euro te houden? De wijze waarop precies moet worden omgegaan met de discrepantie tussen de verbintenissen en de verplichtingen, wordt uit de beleidsnota niet duidelijk. De heer Van Rompuy merkt bovendien op dat de voeding van het FFEU is stopgezet, wat op termijn leidt tot de afbouw van de impliciete schuld.

In 1999 heeft men de vergissing gemaakt de mees-ternorm te verlaten voor een soort betalingsnorm, de HRF-norm. Nu wordt een middenpositie ingenomen: enerzijds blijft de HRF-norm een betalingsnorm, anderzijds komt er een Toekomstnorm, waarbij rekening gehouden wordt met een trend-groei van de uitgaven met de mogelijkheid om conjunctuurschommelingen op te vangen in het Conjunctuurfonds. De minister wil de modaliteiten van het reserveren en het gebruik daarvan aan het Vlaams Parlement voorleggen. Het mechanisme is niet duidelijk voor de spreker. De heer Van Rompuy wil daarom weten hoe de minister komt tot een trendgroei van de uitgaven van 2 percent. Uit een rapport van de Nationale Bank blijkt dat de uitgaven van gemeenschappen en gewesten de laatste vijf jaar in reële termen stijgen met 2,5 tot 2,6 percent. Wat is overigens de relatie met de groei van de ontvangsten? Die laatste heeft toch maar een beperkte invloed op de begroting. Een groei van het BNP met 1 procent levert 82 miljoen euro inkomsten op (pagina 13 van de beleidsnota). De conjunctuurgevoeligheid van de begroting is dus niet zo enorm groot.

De obsessie van de minister voor het schuldeloos zijn van Vlaanderen op 30 juni 2009 is volgens de heer Felix Strackx zeer frappant. Hij veronderstelt dat de minister de geschiedenis wil ingaan als de minister die Vlaanderen schuldeloos heeft gemaakt. Schuldeloos worden is volgens het commissielid eigenlijk niet moeilijk. Wie morgen geen schulden meer wil hebben, kan bijvoorbeeld zijn huis verkopen. Hij heeft dan geen schulden meer,

maar is ook zijn huis kwijt. Indien het dak lekt, kan men er ook voor kiezen om het niet te repareren. De heer Strackx wil niet pleiten voor een gigantische schuldenput, die zou leiden tot een rente-sneeuwbal. Hij ziet echter niet de relevantie in van schuldeloosheid in 2009 of 2010 op een ogenblik dat er op tal van domeinen nochtans grote noden bestaan. Het volstaat dat men in de goede richting evolueert.

II.4. Fiscaliteit

De heer *Rob Verreycken* heeft bedenkingen bij de aangekondigde belastingverlaging(en). Vlaams Belang is het ermee eens dat de werkloosheidsval moet bestreden worden. De minister kondigt een belastingverlaging in twee fasen aan. Vanaf 2007 krijgen 1 miljoen Vlamingen een korting van 125 euro, vanaf 2009 wordt alle Vlamingen 200 euro in het vooruitzicht gesteld. De heer Verreycken noemt dit een nakomer van de paarse beloftecultuur. Voor die aangekondigde maatregel, die de regeerperiode overstijgt, bestaat trouwens nog geen politiek draagvlak. Over de eerste fase, de korting vanaf 2007, is wel al een beslissing gevallen.

Intussen is de riooltaks ingevoerd, waardoor de waterfactuur van het gemiddeld Vlaams gezin nu al, en in sommige gebieden zelfs met terugwerkende kracht tot midden 2004, 50 tot 60 euro hoger ligt. Eerstdaags zal bovendien de Elia-heffing worden ingevoerd, die, als het aan de federale regering ligt, met terugwerkende kracht tot in 2004 wordt ingevoerd, en die de Vlaming gemiddeld 75 tot 100 euro zal kosten. Gelet op de druk van bepaalde burgemeesters zal de Vlaamse Regering wel groen licht geven aan het koninklijk besluit ter zake. Weegt de korting van 125 euro vanaf 2007 dan nog wel op tegen al datgene wat de Vlaming, vanaf dit jaar al, extra betaalt?

Een bijkomend element is het voorstel van de jongste dagen om de korting van 125 euro fors af te romen door de bijdrage van de zorgverzekering daarin te verrekenen. De vorige regering heeft met die zorgverzekering een verkapte belasting ingevoerd en tegen de afschaffing daarvan is Vlaams Belang dus niet gekant. Maar als men ze verrekent op het bedrag van 125 euro, en rekening houdt met de riool- en de Elia-heffing, betaalt de Vlaming nog meer dan tevoren. In de beleidsnota leest de heer Verreycken niets over flankerende maatregelen

rond de belastingvermindering. Hij wil weten wat de minister vindt van het voorstel van een coalitiepartner. Wordt de beleidsnota nog altijd volledig onderschreven door sp.a?

De heer Verreycken besluit dat er feitelijk geen belastingverlaging komt. Bovendien legt de regering zich neer bij de strengste HRF-norm, die niet gericht is op Vlaanderen, maar enkel op het financiële belang van de Belgische staat. Als gevolg daarvan moet Vlaanderen zinloze besparingsoperaties uitvoeren en evolueert het zelfs naar een onwenselijke schuldeloosheid. Vlaams Belang meent dat Vlaanderen in de eerste plaats extra geld zou moeten laten vloeien naar de noden inzake zorg, sociale woningen, verkeer, gezinsbeleid en lastenverlaging.

De heer *Koen Van den Heuvel* is benieuwd om te weten hoe Vlaams Belang de zorgverzekering zou financieren. Gaat Vlaams Belang hierover ook zoveel verschillende tegenstrijdige standpunten laten horen als over de brugpensioenen?

De spreker is er voorstander van om binnen de beschikbare middelen de tewerkstelling aan te moedigen en de werkloosheidsval te bestrijden, zeker voor de lage lonen. Verder vraagt het lid in welke mate de Vlaamse Regering een punt wil maken van de hervorming van het kadastraal inkomen en de overheveling van deze federale bevoegdheid naar de gewesten? De laatste perequatie, die thans weliswaar nog een federale aangelegenheid is, dateert van meer dan dertig jaar geleden, terwijl er sindsdien toch een en ander veranderde. De spreker wijst erop dat fiscaliteit niet alleen een bron van inkomsten is maar ook een beleidsinstrument.

De heer *Jos Stassen* heeft wel vragen bij de onderliggende stelling dat belastingverlaging altijd een terugverdieneffect genereert. Dat is inderdaad aangetoond voor de schenkingsrechten, maar daar waren de lasten wel erg hoog, was de lastenverlaging erg groot en werd er bovendien veel ontdoken. Hij betwijfelt of een generalisering van die operatie elders evenveel zal opleveren. De vraag is inderdaad of dit terugverdieneffect van toepassing is of zal zijn op alle belastingverlagingen. Maar de spreker vindt dat Vlaanderen juist vanwege de genoemde maatschappelijke noden niet in staat is tot een lineaire belastingverlaging. Wat wel verdeelbaar is, is de selectieve verlaging voor mensen die weinig verdienen, maar dat is erg vaag gebleven in de aankondiging door de Vlaamse Regering.

De heer *Ludo Sannen* vindt dat Vlaanderen moet doorgaan met een beleid inzake eigen fiscaliteit. De globale filosofie om het fiscaal beleid te gebruiken als een soort beleidsinstrument, waarmee men sturend wil werken, draagt zijn goedkeuring weg. Daarbij is het tevens de bedoeling belastingen meer acceptabel te maken bij de burgers (de zogenaamde ‘fiscal compliance’ of fiscale welwillendheid).

De verkeersbelasting is daarbij een belangrijke uitdaging voor het eigen Vlaamse fiscaal beleid. Op die manier zou er sturing gegeven kunnen worden aan de mobiliteitsproblematiek in Vlaanderen. Welke vorm zou een wegeenvignet kunnen aannemen en hoe wordt daarbij rekening gehouden met gebruik van de infrastructuur door de gebruikers van die mobiliteit, met inbegrip dus ook van niet-inwoners die ervan gebruik maken? Het is immers belangrijk dat eenieder die gebruik maakt van die mobiliteit erin bijdraagt.

In de beleidsnota is voorts sprake van een korting op de personenbelasting in het kader van de strijd tegen de werkloosheidsval. De heer Sannen onderschrijft dat streven naar een grotere spanning tussen het inkomen uit arbeid en het vervangingsinkomen, teneinde de tewerkstelling te stimuleren. Hij pleit ervoor om er zo snel als mogelijk werk van te maken, maar wil wel nog weten in welke mate het plan werd afgecheckt met de initiatieven die het interprofessioneel akkoord op dit vlak ontplooit. Daarin worden namelijk ettelijke miljoenen euro voorzien om de netto-inkomens uit arbeid te verhogen.

Wat betreft de veralgemening van de lastenverlaging tot een korting van 200 euro voor iedereen, ongeacht het inkomen, zijn voor de heer Sannen een aantal dingen niet meer duidelijk. De eigen fiscaliteit is nu al beperkt tot 17 percent van de inkomsten. De beleidsruimte is wat dat betreft dus beperkt. Als men dus fiscaliteit wil gebruiken als beleidsinstrument, moet dat heel gericht gebeuren. Misschien zijn de belastingen in hun geheel te hoog, maar het onderzoek van de globale aanvaardbaarheid van de belastingen moet federaal gebeuren. Het kan interessant zijn om het hele systeem te herbekijken (en daarbij de ‘fiscal compliance’ te vergroten). Maar de algemene korting van 200 euro heeft niets meer te maken met de strijd tegen de werkloosheidsval en ook de bijdrage ervan tot de vergroting van de maatschappelijke acceptatie van de personenbelasting is twijfelachtig. De spre-

ker vraagt zich trouwens af of die 200 euro zo’n groot verschil zal maken dat zij kan gezien worden als een bevordering van de koopkracht? De heer Sannen weet weliswaar dat deze maatregel in het regeerakkoord is opgenomen, maar dat neemt niet weg dat bepaalde elementen in vraag gesteld kunnen worden.

In zijn toelichting achtte de minister een veralgemeende lastenverlaging vanaf 2009 mogelijk als de budgettaire ruimte er zou zijn. Dat vindt de heer Sannen aanvaardbaar als de andere evenwichten van het regeerakkoord daardoor niet worden verstoord. Hij was dan ook erg verrast toen hij de minister op de radio hoorde verklaren dat die veralgemeende lastenverlaging er hoe dan ook zou komen, ongeacht of er op dat moment zicht is op het globale beschikbare budget en ongeacht de vraag of de andere engagementen in het regeerakkoord zouden kunnen worden nagekomen. De heer Sannen pleit ervoor om eerst de werkloosheidsval te bestrijden en pas in 2008, bij de bespreking van de begroting voor 2009, in het programmadecreet desnoods een artikel toe te voegen om de verruiming te realiseren, wanneer de budgettaire ruimte er is én ook al de andere verbintenissen uit het regeerakkoord kunnen worden nageleefd. Op die manier zet de regering zich niet vast ten opzichte van mogelijke onverwachte conjunctuurfluctuaties. De overheid moet er overigens ook voor zorgen de impliciete schuld niet te snel te laten groeien: als ze een lastenverlaging doorvoert, heeft ze immers minder betalingskredieten. De heer Sannen vindt het al een stap vooruit dat de Vlaamse Regering op 21 januari 2005 heeft beslist dat de definitieve beslissing over de lastenverlaging enkel kan genomen worden als er zicht is op een meerjarenbegroting en op de totale budgettaire invulling. Hij herhaalt dat hij een veralgemeende lastenverlaging van 200 euro persoonlijk absurd vindt. Hij wil trouw blijven aan het regeerakkoord maar daarin staat nergens dat er over die algemene lastenverlaging nu al beslist moet worden.

De heer *Eric Van Rompuy* wijst er op dat een meerjarenbegroting geen enkel zicht biedt op de beleidsruimte en dus ook geen duidelijkheid over de mogelijkheid tot lastenverlaging. Men moet wel proberen te schetsen wat de beleidsruimte op kruissnelheid in 2009 zou kunnen zijn. Die oefening is tijdens de regeringsonderhandelingen gemaakt: de beleidsruimte werd toen geraamd op 1,9 miljard euro. De regeringsonderhandelingen zijn op basis

van dat cijfer gevoerd. Wat in 2009 de ruimte is om de belastingverlaging door te voeren, weet men nu nog niet.

Tijdens de regeringsonderhandelingen vroeg de VLD een verhoging van het vakantiegeld voor elke Vlaamse belastingplichtige met minimum 250 euro netto. De kostprijs daarvan zou 700 miljoen euro bedragen. Daarop heeft de heer Vandembroucke, op voorstel van de heer Leterme, een maatregel uitgewerkt die in 2007 zal ingaan om de werkloosheidsval te bestrijden. VLD wou die maatregel uitbreiden naar alle actieven in 2009. Dat kost 450 miljoen euro. De heer Van Rompuy wil ter zake geen opendebatcultuur: het regeerakkoord bepaalt nu eenmaal dat er op korte termijn een ontwerp van decreet moet ingediend worden; dat mocht zelfs voor 1 januari 2005. Op die afspraken mag niet teruggekomen worden, want anders kan alles in vraag gesteld worden. Het voorstel van de heer Stevaert inzake de zorgverzekering staat evenwel niet in het regeerakkoord. Daarover mag niet geïmproviseerd worden: mensen zijn nu immers eindelijk net overtuigd om bij te dragen tot de zorgverzekering. Over de manier waarop die bijdrage moeten worden geïnd, kan nog wel worden gediscussieerd. De heer Van Rompuy vindt het zelfs niet relevant of ze al dan niet inkomensgebonden is. De heer Van Rompuy wil niet vervallen in de discussie over de “gratis”-politiek. Vlaanderen zal de komende jaren al zijn geld nodig hebben, onder meer voor de uitbreiding van de zorg zelf.

Minister *Dirk Van Mechelen* verduidelijkt dat de premies van de leden in het kader van de zorgverzekering 93 miljoen euro opbrengen. Daarnaast komt er 100 miljoen euro uit de algemene middelen. Voor 2004 is 20,4 miljoen euro gereserveerd, wat het totale bedrag in het fonds inmiddels op bijna 500 miljoen euro brengt.

De heer *Eric Van Rompuy* wijst erop dat de fiscale marge beperkt is, dat zij dus optimaal moet aangewend worden en dat men geen verwarring mag zaaien. Hij pleit ervoor om de afspraak in het regeerakkoord te respecteren. Hij - en hij spreekt daarvoor nadrukkelijk namens zijn fractie - wil niet aan spelletjes meedoen. Hij wil bijvoorbeeld geen open debat over lastenverlaging versus investeringen in zorg. Men moet blijven bij de 500 miljoen euro die in het regeerakkoord wordt gereserveerd binnen de 1,8 miljard euro beleidsruimte.

De heer *Ludo Sannen* is dubbel verbaasd. Ten eerste merkt hij op dat de heer Van Rompuy er snel bij was om te zeggen dat hij zich niet monddood liet maken door het zwijgakkoord. Ook de heer Sannen vindt van zichzelf dat hij zijn mening mag blijven verkondigen. Het Vlaams Parlement mag immers niet monddood gemaakt worden. Daarbij komt ten tweede dat de budgettaire ruimte voor de algemene lastenverlaging in 2009 niet gegarandeerd is. Er is geen enkele indicatie dat er beleidsruimte zal zijn voor een belastingverlaging. Op zich steunt het commissielid die lastenverlaging, want zij staat in het regeerakkoord. Maar moet daarover vandaag al een beslissing worden genomen? Kan men niet zeggen dat men de afspraak erkent en dat men in 2009 wel zal zien of de vereiste middelen voorhanden zijn? De heer Van Rompuy zegt trouwens zelf dat een meerjarenbegroting niets oplevert, omdat men hoe dan ook afhankelijk blijft van de conjunctuur. Het commissielid besluit dat hij voorstander is van een regeling terzake in het programmadecreet bij de begroting voor 2009.

De heer *Eric Van Rompuy* repliceert dat sp.a in de praktijk mee het regeerakkoord heeft onderhandeld en getekend. Ofwel houdt men zich volledig aan het regeerakkoord ofwel niet.

De heer *Felix Strackx* stelt dat een tweede obsessie van de minister het succes van de lastenverlaging is. De bevolking zou zich volgens de minister vergissen wanneer ze meent dat dit slechts een vestzakbroekzakoperatie is. Een eenvoudige vergelijking tussen 1999 en de periode 2002-2003 toont dit volgens hem genoegzaam aan. De heer Strackx zou dan ook graag over deze eenvoudige vergelijking beschikken. Op alle mogelijke niveaus hoort hij de mensen immers klagen dat ze altijd meer moeten betalen aan de gemeenten en aan de provincies door het doorschuiven van een aantal verantwoordelijkheden naar de lokale besturen zonder dat daar financiële middelen tegenover staan.

De heer Strackx betwist het nut van de verlaging van de schenkingsrechten niet. Hij is het er ook mee eens dat de schenkingsrechten meer hebben opgebracht dan in het verleden. Hij betwijfelt evenwel of globaal genomen dit op lange termijn tot een toename van de inkomsten zal leiden. De minister schrijft zelf dat het vroeger interessanter was om roerende goederen te laten vererven dan ze te schenken, omdat de successierechten voordeliger waren dan de schenkingsrechten. Nu is het net

andersom. Daarom meent de heer Strackx dat de huidige toename van de schenkingsrechten op langere termijn zal leiden tot een vermindering van de successierechten en dat er sprake is van een loutere verschuiving.

De heer Strackx meent dat de verlaging van de registratierechten voor de aankoop van een woning als een aanmoediging tot eigendomsverwerving onmiddellijk werd gevolgd door een veel grotere stijging van de vastgoedprijzen. De verlaging van de registratierechten is dus niet meer dan een druppel op een hete plaat. Als Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening zou de minister volgens hem wel maatregelen kunnen nemen om de prijzen van woningen en bouwgronden te stabiliseren of minder snel te laten stijgen.

De heer Strackx merkt op dat de minister in zijn beleidsnota niets zegt over het klein beschrijf. In een eerdere discussie had hij nochtans gezegd dat hij het klein beschrijf wilde afschaffen. Is het klein beschrijf op dit ogenblik een voldoende stimulans om ervoor te zorgen dat oudere woningen worden aangekocht en gerenoveerd of overweegt de minister andere maatregelen om dit doel te realiseren?

Het hoofdstuk over de onroerende voorheffing is volgens het lid merkwaardig. Voor de vestiging en de inning van de onroerende voorheffing was er een outsourcing. Indien de overheid dat nu zou willen overnemen, dan blijft de knowhow evenwel eigendom van de firma waarmee het contract werd afgesloten. De heer Strackx wil weten hoelang dat contract nog loopt. In de beleidsnota staat immers dat de overname ten vroegste in 2006 kan plaatsvinden. Loopt het contract misschien tot 2006? In zijn beleidsnota geeft de minister toe dat het Vlaams Gewest de ontwikkeling van de ICT betaald heeft, waardoor het er theoretisch eigenaar van is. In werkelijkheid blijft de informatica echter eigendom van de firma waarmee het contract werd afgesloten. De heer Strackx veronderstelt dat er hierover destijds slecht werd onderhandeld. Eigenlijk zou er bij dergelijke onderhandelingen een clausule moeten worden opgenomen die bepaalt dat de knowhow na een bepaalde termijn eigendom wordt van de Vlaamse overheid.

II.5. Economisch overheidsinstrumentarium

De heer Erik Matthijs heeft twee vragen over het economisch overheidsinstrumentarium. De beleids-

nota stelt dat de Vlaamse Milieuholding (VMH) zich zal toeleggen op investeringen in milieuprojecten in binnen- en buitenland. Nochtans had de vorige Vlaamse Regering besloten om de VMH op te doeken en de resterende participaties onder te brengen in een business unit Milieu van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). Hoe zit dat nu?

In de beleidsnota is ook te lezen dat het grootste deel van de middelen van de PMV reeds is vastgelegd: van het totaal vermogen van PMV ten belope van 232 miljoen euro is er ongeveer 150 miljoen euro geïnvesteerd in participaties die stammen uit het verleden en die op termijn gevaloriseerd moeten worden; daarnaast zijn er reserveringen en vastleggingen voor projecten of opdrachten die afgerond 55 miljoen euro bedragen. Dat betekent dat er momenteel ongeveer 27 miljoen euro overblijft voor werkingsmiddelen en investeringen. De heer Matthijs merkt op dat er niet wordt gesproken over de middelen uit de liquidatie van Textiel Vlaanderen en Staal Vlaanderen. Waar gaan die middelen naartoe?

De heer Jos Stassen wil weten hoeveel middelen er in het economische overheidsinstrumentarium voor Limburg zijn en hoeveel middelen daarvan ondertussen al vastgelegd zijn. Hij vraagt ook nog informatie over het Rubiconfonds.

Met betrekking tot het economisch overheidsinstrumentarium, steunt de heer Eric Van Rompuy het pleidooi van VPM (Vlaamse Participatiemaatschappij) voor een groot overheidsbelang in de GIMV. Het is beter 25 percent aan te houden dan een groot gedeelte aan een buitenlandse groep te verkopen, want ingeval van een beperkt aandeel kan men beter helemaal verkopen. De GIMV heeft een grote expertise, waarvoor PMV geen alternatief is. De GIMV heeft haar economische belang voor heel wat Vlaamse sectoren bovendien bewezen. De helft van haar participaties gaat naar Vlaamse bedrijven. Zonder GIMV zouden de Vlaamse KMO's niet over een dergelijke laagdrempelige toegang tot risicokapitaal beschikken. PMV is volgens de heer Van Rompuy geen alternatief voor de GIMV. Hij betwist niet dat er daar ook talent zit, maar men moet er de nodige knowhow nog opbouwen.

De opbrengst van de verkoop van de GIMV-aandelen moet volgens de heer Van Rompuy economisch

gerecycleerd worden en kan niet gebruikt worden voor andere economische operaties. De opbrengsten werden eveneens op die manier gebruikt toen deze aandelen beursgenoteerd waren.

Wat men meemaakt met de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) is in vergelijking daarmee een echte lijdensweg. De LRM is een restant van het Limburgplan dat dateert uit de jaren 1980. Men had ineens een grote hoeveelheid geld dat werd ondergebracht in een soort van overheidsholding en dat per definitie in Limburg moest worden besteed. De spreker veronderstelt dat de LRM op dit ogenblik nog beschikt over 200 of 250 miljoen euro. Hij meent dat de LRM niet heeft geleid tot een grote toegevoegde economische waarde. Hij herinnert de commissieleden aan zijn voorstel om de LRM af te schaffen en het geld te verdelen onder alle Limburgse gemeenten die daarmee dan bijvoorbeeld openbare werken kunnen financieren. Men kan het geld ook gebruiken voor een paar grote autosnelwegen in Limburg of voor sociale woningen. Hij gelooft niet in de LRM in zijn huidige vorm.

Volgens de heer Van Rompuy dreigt de PMV dezelfde weg op te gaan indien men daar veel geld aan besteedt. Hij vreest dat deze opnieuw een etatiserende rol zal spelen. Hij is veeleer voorstander van meer specifieke opdrachten in bepaalde sectoren. Bij de regeringsonderhandelingen stelde de heer Stevaert dat de GIMV moet worden vervangen door een talentenbank in de PMV voor de starters en de groeiers. De heer Van Rompuy vreest dat dit zal leiden tot gepolitiseerde beslissingen waarvan in het verleden al is gebleken dat ze de Vlaamse economie geen baat brengen.

III. Replik van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

III.1. Begroting

Minister Van Mechelen benadrukt in zijn antwoord dat het gaat om een beleidsnota die moet worden geconcretiseerd in beleidsbrieven en begrotingen. Hij stelt vast dat er consensus is over het feit dat er moet worden gestreefd naar een duurzame en houdbare begroting. Hij roept Vlaams Belang op om niet langer het gerucht te verspreiden als zou de Vlaamse Regering geld aan het sparen zijn

voor de federale regering. Hij benadrukt dat iedere euro die Vlaanderen overhoudt, wordt gebruikt om de Vlaamse schuld af te bouwen. De totale schuld werd doorheen de verschillende regeerperiodes substantieel verminderd. Intussen worden de goede voorwaarden gecreëerd voor het moment dat de finale discussie over de staatshervorming zal worden gevoerd.

In de zomer van 2001, toen hij minister van Financiën en Begroting is geworden, heeft hij er tijdens de eerste bijeenkomst met de inspecteurs van Financiën voor gepleit dat men zich niet alleen bezig zou houden met de beoordeling van dossiers. De minister was van oordeel dat het college van inspecteurs van Financiën ook tijd moest vrijmaken voor het ontwikkelen van een strategie voor de dag dat er over de splitsing van de schuld moet worden gepraat. Volgens hem is dit finale debat onontkoombaar. Hij meent dat Vlaanderen in een goede positie zit om te eisen dat die inspanning collegiaal gebeurt, op federaal vlak en ook bij de gewesten, de gemeenschappen, de gemeenten en de entiteiten voor sociale zekerheid.

Bij de begrotingsdiscussie werd lang gepraat over de gewenste hoogte van de inspanning. Voor 2005 houdt de minister rekening met de nieuwe aanbeveling van de Hoge Raad voor Financiën. Hij is het eens met de theorie van de intertemporele neutraliteit waarbij de meerinkomsten van Lambermont voor een stuk worden vertaald in een strengere norm. De beleidsruimte wordt daardoor verminderd in het begin van de regeerperiode, om een echte beleidsruimte te creëren tegen het einde van deze legislatuur in 2008-2009.

De minister is verheugd over het positieve persbericht van de SERV van 24 januari 2004, waaruit de minister het volgende citeert: *“De regering stemt zich af op de HRF-norm maar koppelt daaraan voorwaarden. Ten eerste moeten ook de andere deelgebieden hun verplichtingen nakomen. Ten tweede wil Vlaanderen net als vorig jaar in 2005 de HRF-norm met 1 % versoepelen, wat overeenkomt met een bedrag van 157 miljoen euro. (...) De regering stelt een saldo voorop van 287 miljoen (euro). De SERV ondersteunt de regering zowel in het volgen van de HRF-norm als in de voorwaarden die zij daaraan koppelt. Toch wijst de SERV erop dat de begrotingsdoelstellingen niet alleen omwille van de aangegane afspraken maar ook voor de toekomst van Vlaanderen*

belangrijk zijn. Daarom beveelt de SERV aan om bij niet-naleving door de andere deelgebieden, dit bedrag uitsluitend te gebruiken voor eenmalige uitgaven en bij voorkeur voor een versnelde afbouw van de impliciete schuld.” De minister stelt dat dit ook werd voorgesteld in de aanvraag bij de HRF voor de een-procentafwijking op basis van de overschotten die in de vorige jaren werden gerealiseerd.

Minister Van Mechelen besluit dat de afspraken duidelijk zijn. In december 2004 was er een Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting. In de loop van februari 2005 zou dit dossier worden hervat. Tegen de begrotingscontrole van 2005 zou er een akkoord op papier moeten staan. De minister is groot voorstander van een strenge norm.

De minister wil dit debat koppelen aan het debat over de afbouw van de Vlaamse overheidsschuld. De schulden die op vervaldatum komen, mogen niet worden geherfinancierd, maar moeten consequent worden afbetaald. Deze inspanning is kleiner dan de inspanning in het kader van het strengste pad van de Hoge Raad voor Financiën. Het verschil met de HRF-norm moet gedeeltelijk worden gebruikt voor de afbouw van de impliciete schuld, zoals de heren Van Rompuy en Van den Heuvel hebben gevraagd, en gedeeltelijk worden gereserveerd in een fonds zoals het Conjunctuurfonds of het Zorgfonds. Zo kan men beantwoorden aan het strengste scenario van de HRF, want dit geld wordt niet uitgegeven, maar gereserveerd.

De minister herinnert eraan dat hij bij de bespreking van de begroting in de commissie heeft gezegd dat men die oefening niet moest doen in 2006. Het is immers de bedoeling om de schuld tussen 2005 en 2006 te verlagen van 855 miljoen naar 438 miljoen euro. Men zal dus alles op alles moeten zetten om iedere lening op vervaldatum af te betalen. Het zou echter wel mogelijk zijn tussen 2007 en 2008 wanneer de schuld moet verlagen van 250 miljoen naar 195 miljoen euro. Op dat ogenblik is er immers slechts een inspanning nodig van circa 65 miljoen euro voor leningen die op vervaldatum komen. De minister meent dat men in 2005 moet nadenken over de mechaniek om hierop een wetenschappelijk onderbouwd antwoord te geven.

Herhaaldelijk werd hier de vraag gesteld hoe een impliciete schuld zich ontwikkelt. De methodiek van het Fonds voor de Financiering van Eenmalige Uitgaven (FFEU) is op zich een goed systeem.

Indien men dit bij een verzwakking van de economische groei koppelt aan het systeem van een procent onderbenutting, creëert men echter iets te veel beleids marge. Tijdens de regeringsonderhandelingen en bij het opstellen van de begroting voor 2005 heeft de Vlaamse Regering daarom gesteld dat het FFEU in 2005 niet mocht worden versterkt. Dat is ook niet nodig omdat het nog over voldoende niet-vastgelegde middelen beschikt. Een goed voorbeeld is het budget voor gevaarlijke kruispunten. Van de 100 miljoen euro waarover men beschikte, werd in 2003 27 miljoen euro vastgelegd en in 2004 niets vastgelegd van de 100 miljoen euro. Vlaams minister Peeters beschikt dus over 173 miljoen euro vastleggingsmogelijkheden via het FFEU. Wanneer men die vastlegt, genereert men natuurlijk uitgaven in 2006-2007.

Door de manier waarop de begroting voor 2005 werd opgemaakt, wordt het mogelijk om de impliciete schuldaangroei te consolideren en af te bouwen. Tijdens de begrotingsbesprekingen heeft de minister beloofd dit nog eens duidelijk in kaart te brengen. De cijfers van het Rekenhof, van de administratie ABAFIM en van het kabinet verschillen in die mate dat overleg met ABAFIM en het Rekenhof noodzakelijk is in een gemengde werkgroep.

Op de vraag van de heer Van Rompuy antwoordt de minister dat het verbintenissenniveau 250 miljoen euro hoger mag liggen dan het ordonnancesniveausniveau. Die onderbenutting zal men te allen tijde hebben in de begrotingsrealisatie. Als men de onderbenutting inschrijft in de begrotingstabel, kan men een beleid beginnen te voeren om die ook te halen. Als men dat niet inschrijft, en men voert de begroting uit op kruissnelheid, zonder begrotingsrichtlijnen, dan moet er volgens de eerste raming van ABAFIM ongeveer 250 miljoen euro op zitten die niet wordt vastgelegd. Door het feit dat er geen middelen naar het FFEU gaan en er geen onderbenutting is ingeschreven in de begroting voor 2005, zal men ongeveer dat saldo kunnen gebruiken voor impliciete schuldaflossing. Nu zal moeten worden becijferd of dat bedrag inderdaad juist is.

Wat betreft de verhouding tussen de Toekomstnorm en de norm van de Hoge Raad voor Financiën, wijst minister Van Mechelen erop dat in de beleidsnota Financiën en Begroting niet staat dat nu alleen nog zou worden gestreefd naar de Toekomstnorm en dat de HRF-norm wordt vergeten.

De Toekomstnorm is de combinatie van de strenge HRF-norm die verwijst naar betalingskredieten, bovendien geconsolideerd, en een norm die te maken heeft met het vastleggen van het verbintenissenniveau, waarbij de Vlaamse Regering uitgaat van twee percent groei BNI (in de toekomst: BNP). Daarnaast is er een aangroei van de begroting via Lambermont, dat niet is vervat in de twee percent, omdat dat wordt beschouwd als beleidsruimte. De twee percent is wel degelijk een conjunctuurparameter. Als op het ogenblik dat wordt gestart met de begroting, men ver boven de twee percent zit, dan zal geprobeerd worden het saldo te reserveren in een conjunctuurprovisie.

In 2003 werd de conjunctuurprovisie gebruikt voor het FFEU. In 2004 is de conjunctuurprovisie tijdens de eerste begrotingscontrole gebruikt als beleidskrediet voor Welzijn. Als de Vlaamse Regering werk maakt van een begrotingsdiscipline op verbintenissenniveau, moet de bestemming van die opbrengst daarvan vastgelegd worden tenzij beslist wordt met deze provisie de impliciete schuld af te bouwen. De impliciete schuld afbouwen of middelen reserveren komt op termijn op hetzelfde resultaat neer. Alleen moet de Hoge Raad voor Financiën instemmen met deze werkwijze. De Vlaamse Regering heeft daarvoor ondertussen toestemming gekregen. De begroting voor 2005 is bijgevolg duurzaam.

De discussie over dit aspect wordt vaak samen gevoerd met het debat over fiscaliteit en de meerjarenbegroting. Als men de beleidsruimte wil berekenen, moet men voor de meerjarenbegroting uitgaan van een constant beleid, dus zonder enige nieuwe maatregel. Als men de meerjarenbegroting maakt op basis van constant beleid, krijgt men een 'delta', die in feite de resultante is van de beleidsruimte. De volgende vraag is wanneer de verschillende beleidsopties worden gepland.

De minister is van oordeel dat de meeste partijen het eens zijn met de schuldaflossing. De minister zal tijdens de begrotingscontrole verslag uitbrengen over de impliciete schuld. Hij is ook bereid dat nogmaals te doen tijdens de opmaak van de initiële begroting 2006.

De Vlaamse Toekomstnorm wordt een dubbele norm. Er zal een duidelijke afspraak gemaakt moeten worden in welke mate het Conjunctuurfonds gebruikt kan worden om een economische

parameter bij te sturen. De minister stelt voor om maximaal 0,5 procent te putten uit het Conjunctuurfonds. Cyclische dalingen van het BNI kunnen gemakkelijk aangevuld worden, maar bij een economische inzinking zijn structurele maatregelen nodig. Het laten ingrijpen door het Conjunctuurfonds creëert in dat geval immers slechts een illusie waarvoor de factuur enkele jaren later zal worden gepresenteerd en biedt dus geen structurele oplossing.

Het verschil tussen de beleidskredieten en de betalingskredieten bedraagt 250 miljoen euro. Dat is 1,25 percent van de totale begroting van 19 miljard euro.

De heer *Eric Van Rompuy* vraagt de minister hoe hij impliciete schuld definieert. Minister *Van Mechelen* antwoordt dat de werkgroep met het Rekenhof en de administratie ABAFIM zich daarover zal buigen. Daarover zal verslag uitgebracht worden naar aanleiding van de meerjarenbegroting. Er kan pas voort gepraat worden over dit onderwerp als er eensgezindheid is over de definitie van impliciete schuld.

Het Vlaams Parlement heeft in het jaar 2000 de begrippen betalingskredieten en beleidskredieten vastgelegd in een resolutie. Tijdens de bespreking van de meerjarenbegroting in mei 2005 kan ook het debat over de impliciete schuld gevoerd worden. Het Vlaams Parlement kan dan een voorstel van resolutie indienen die het begrip impliciete schuld omschrijft. Het voorstel van resolutie kan ook de toegestane schommelingen van de impliciete schuld vastleggen. De minister vindt dat de academische wereld om een advies gevraagd kan worden.

De minister reageert op het voorbeeld van de heer Stassen over de financieel directeur van een grote onderneming die beslist zijn schulden af te bouwen, met een tegenvoorbeeld: in conjunctuurgevoelige sectoren worden investeringen zo veel mogelijk cash betaald (en dus maximaal schuldenvrij) om geen rente te moeten betalen wanneer de conjunctuur daalt. Een groot (multinationaal) bedrijf heeft uiteraard schulden. Vlaanderen moet zijn schulden afbouwen om recurrente beleidsruimte te creëren. Daarnaast heeft Vlaanderen ook niet-zichtbare of economische schulden, dat zijn schulden die een inkomen of een economisch rendement genereren. Zo moet het de bedoeling zijn om PPS-projecten te

integreren in PMV met bijzondere aandacht voor projecten die een economisch rendement genereren. De Oosterweelverbinding zal bijvoorbeeld 1,2 miljard euro kosten, maar levert ook inkomsten op. Door die alternatieve financiering heeft men dan wel economische schulden, maar tegenover de schulden staan dus economische baten. Deze vorm van schulden mag men dus niet vergelijken met de klassieke vorm van overheidsschuld. Deze economische schulden mogen niet oneindig groeien, maar hoeven niet noodzakelijk volledig afbetaald te worden.

Vlaanderen heeft zijn schuld stilaan volledig afgebouwd. Op dat ogenblik zal Vlaanderen provisioneren om dezelfde doelstellingen te halen. Vlaanderen moet wel zekerheid hebben over zijn inspanningen voor het Stabiliteitspact. Vlaanderen zal zelfdiscipline nodig hebben. Het gespaarde geld moet weloverwogen geïnvesteerd worden.

De minister is niet verlegen over zijn obsessie voor een schuldeloos Vlaanderen. Dergelijke obsessie in de jaren zeventig zou heel wat problemen voorkomen hebben. Hij wil in deze de tegenpool zijn van de heer Mathot, die ooit stelde dat België niet failliet kon gaan. De minister heeft sinds 1981, toen hij in de politieke arena trad, enkel maar besparingen gekend en wil dat zijn kinderen besparen.

III.2. Fiscaliteit

Wat betreft de aangekondigde lastenverlaging, raadt minister *Van Mechelen* de heer Sannen aan zich dringend te bevragen bij de sp'a-spirit-vertegenwoordigers tijdens de regeringsonderhandelingen. Tijdens de regeringsonderhandelingen zijn enkele duidelijke afspraken gemaakt. De VLD vroeg aanvankelijk één derde van de beleidsruimte te reserveren voor lastenverlagingen. Door heel wat projecten en voorstellen te bespreken, is men tot een compromis gekomen. Tijdens de jaren 2007, 2008 en 2009 wordt een lastenverlaging doorgevoerd van 480 miljoen euro. Oudere werknemers die door outplacement nieuw werk vinden, krijgen enkele fiscale voordelen. Dat voorstel vindt men terug in het Vlaams werkgelegenheidsakkoord. Daarnaast worden de successierechten hervormd: de langstlevende echtgenoot zal in eerste instantie geen successierechten meer hoeven te betalen op de eigen woning. In het programmadecreet bij de begroting voor 2005 is ook een aantal maatregelen genomen.

De verlaging van de personenbelasting wordt een nieuw soort selectieve afcentiemen, dat enkel zal gelden voor iedereen die werkt. Met deze maatregel wil de Vlaamse Regering de werkzaamheidsgraad verhogen. De werkzaamheidsgraad zal verhogen door de werkloosheidsval te bestrijden. Eén miljoen Vlamingen krijgen daarom in 2007 een korting van 125 euro en in 2008 een korting van 150 euro. Later wordt dat bedrag opgetrokken tot 200 euro. Op die manier stimuleert de Vlaamse Regering iedereen die werkt om te blijven werken.

De minister is het niet eens met de bewering dat een belastingverlaging van 200 euro vanaf een bepaald inkomensniveau niet meer stimuleert om te blijven werken. De minister herinnert zich in dat verband nog de debatten over het Globaal Pact in 1993. Ook toen is lang gediscussieerd over de impact van een verlaging met één procent van de patronale bijdragen op de werkgelegenheid.

Over deze maatregel tot belastingverlaging werd een akkoord bereikt tijdens de regeringsvorming. Minister Van Mechelen dient het voorontwerp van decreet voor het einde van dit jaar in te dienen, wat inmiddels gebeurd is. Na een interkabinettenwerkgroep heeft de Vlaamse Regering dit voorontwerp van decreet op vrijdag 21 januari 2005 goedgekeurd. Het voorontwerp zal worden beoordeeld door de SERV. Minister Van Mechelen gaat ervan uit dat de SERV zoals iedereen zal opmerken dat dit voorontwerp van decreet maar definitief kan worden goedgekeurd wanneer er een meerjarenbegroting is. De minister blijft achter deze fiscale maatregelen staan.

Op de vraag van de heer *Eric Van Rompuy* of er overlegd moet worden met het federale niveau over deze maatregel, antwoordt minister *Dirk Van Mechelen* dat overlegd moet worden met de federale administratie over de uitvoering van deze maatregel. Vlaanderen wil deze maatregel al in 2007 uitvoeren. Het vereiste bedrag van 125 miljoen euro wordt in 2007 gebudgetteerd. In 2007 zal de bedrijfsvoorheffing worden verlaagd. Dat kan op twee manieren: gespreid over het hele jaar of een eenmalige aanpassing. Zo zou de bedrijfsheffing in september 2007 aangepast kunnen worden. In de maand september bijvoorbeeld staan gezinnen voor grote uitgaven. Indien de federale administratie daar niet mee instemt, zal de lastenverlaging 2007 een jaar later in 2008 worden gerealiseerd door middel van een correctie van het

aanslagbiljet. De Vlaamse Regering geeft echter de voorkeur aan het eerste scenario omdat het transparanter is en zodoende beter tegemoetkomt aan het uiteindelijke doel van bestrijding van de werkloosheidsval.

Vlaanderen, België en Europa staan voor een gigantische demografische uitdaging in de periode 2010-2020. Als Vlaanderen zijn schulden niet afbouwt, geen overschotten creëert en geen middelen reserveert, zal het in 2010 geen beleidsruimte meer hebben. De vergrijzing zal gevolgen hebben voor huisvesting, welzijn, enzovoort. Het Conjunctuurfonds is helemaal geen gouden pot. Het Conjunctuurfonds is volgens minister Van Mechelen broodnodig voor Vlaanderens toekomst.

Vlaanderen staat voor een aantal infrastructurele uitdagingen. Over de Elia-heffing en de verrekening van de milieuheffing in het afvalwater is ettelijke uren gedebatteerd tussen voor- en tegenstanders. De minister benadrukt dat de verrekening van de milieuheffing een neutrale operatie is voor Vlaanderen. Vlaanderen geeft de gemeenten de mogelijkheid autonoom te beslissen hun burgers een bijkomende inspanning te vragen. Daartegenover staat de dienstverlening. Bepaalde gemeenten hebben hun riolen vrijwel volledig vernieuwd. Andere gemeenten staan nog nergens en hebben de middelen misschien voor andere doeleinden gebruikt. Als die gemeenten een bijkomende inspanning vragen, kunnen ze dat maar zullen ze zich op gemeentelijk niveau moeten verantwoorden.

De opmerking dat de belastingverlaging van 125 euro, 150 euro en 200 euro te laag zou zijn en te laat komt, weerlegt de minister door erop te wijzen dat niemand er rouwig om zal zijn. Hij blijft ervan overtuigd dat de bevolking gestimuleerd moet worden om te blijven werken, want op die manier dragen ze bij tot de sociale zekerheid.

Minister Van Mechelen stelt dat hij over lastenverlaging en de terugverdieneffecten ervan zeer lang zou kunnen uitwijken. De minister herinnert zich dat naar aanleiding van de hervorming van de registratierechten, door het Rekenhof werd opgemerkt dat deze maatregel de staatskas 200 miljoen euro zou kosten. Het Rekenhof hield echter geen rekening met het gedragsbeïnvloedend effect van deze maatregel. De uiteindelijke cijfers tonen aan dat de Vlaamse Regering haar doelstelling heeft bereikt. Daarnaast zijn de middelen op niveau gebleven.

Op de vraag of de schenkingsrechten op roerende goederen een daling van de successierechten zal veroorzaken, antwoordt de minister dat roerende goederen zelden worden aangegeven bij een erfenis. De minister is er vrijwel zeker van dat deze maatregel niet zal leiden tot een daling van de successierechten. De vraag is op welk niveau de schenkingsrechten zich zullen stabiliseren.

Fiscaliteit moet sturend werken. Wie schenkingsrechten op roerende goederen betaalt, moet weten dat hij met alles in orde is. Om die reden wordt het progressievoorbehoud afgeschaft. Het progressievoorbehoud bestaat wel nog bij de successierechten op onroerende goederen.

De verkeersbelasting moet ook sturend werken. Het wegvignet is daar een voorbeeld van. Minister Van Brempt heeft daarover samen met minister Peeters en minister Van Mechelen een studie besteld. Van zodra Vlaanderen enkele invorderingen overneemt van de federale overheid, moet dat in een nieuw systeem gebeuren. Beide moeten op elkaar afgestemd worden. Niet het contract met de federale overheid is belangrijk.

De outsourcing van de onroerende voorheffing is gestart onder de regering Van den Brande. De minister heeft het contract met CIPAL overgeërfd. Hij heeft dat contract verlengd en het kan nog eens verlengd worden. Het administratief deel loopt tot 2006 en is verlengbaar tot 2007, het ICT-gedeelte kan lopen tot einde 2008. Er zijn wel degelijk een aantal contractuele bepalingen die betrekking hebben op de kennisoverdracht. Bij insourcing zal dus een deel van de kennis doorgegeven worden. Door de outsourcing heeft de administratie ABAFIM onvoldoende knowhow. De inning door CIPAL is goed georganiseerd en er is een goede, volledig elektronische informatiedoorstroming tussen CIPAL en ABAFIM. Als de administratie de inning overneemt – zoals de minister wil – moet die, ook in het belang van de belastingplichtige, minstens even goed gebeuren.

Tijdens de regeringsonderhandelingen is er voor 2009 een beleidsruimte van iets meer dan 1,9 miljard euro berekend. Dat moet geverifieerd worden. Binnen die klijtlijnen zal het beleid gevoerd worden. Een lastenverlaging die de werkloosheidsval vermindert en mensen stimuleert om te werken, heeft ook tot gevolg dat in de loop van de volgende jaren de fiscale capaciteit in Vlaanderen zal

verbeteren. De parameter fiscale capaciteit weegt jaar na jaar zwaarder door bij de afrekening met het federale niveau. De terugverdieneffecten ervan vergroten dus. Het betreft meestal correcties van 20 tot 30 miljoen euro als bij de begrotingscontrole de nieuwe parameter bekendgemaakt wordt.

Het klopt volgens de minister niet dat de verlaging van de registratierechten resulteert in een verhoging van de vastgoedprijzen. Hij verwijst daarvoor naar de nota's van Stadim (Studies & Advies Immobiliën), waarin die dat resoluut weerlegt en bewijst dat de verlaging en de meeneembaarheid volume-effecten creëren. Op de rondetafelconferentie Pensioenen in de jaren 1990 werd door de heer Freddy Willockx gesteld dat het bezitten van een eigen woning de beste sociale bescherming is. In het regeerakkoord staan trouwens ook het stimuleren van eigendom en het recht van iedere Vlaming op een goede en betaalbare woning. De fiscaliteit kan daarbij sturend werken.

Wat betreft het klein beschrijf, verwijst de minister naar het debat naar aanleiding van de bespreking van het programmadecreet (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-2005, nr.). De ideeën van de minister daarover zullen voort uitgewerkt worden. Om de renovatie van oudere woningen te stimuleren, zijn een aantal fiscale maatregelen getroffen. Misschien kan het oude systeem gemoderniseerd worden bijvoorbeeld door het invoeren van abattementen.

III.3. Economisch overheidsinstrumentarium

Minister Van Mechelen wijst erop dat in de beleidsnota niet veel over de Vlaamse Milieuholding (VMH) wordt vermeld omdat deze instelling onder de bevoegdheden van de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu valt. Van zodra het Aquafin- en Indaver-dossier is afgerond, zal de VMH overgedragen worden aan PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen). Dat zal behandeld worden in de beleidsbrief over het economische overheidsinstrumentarium. De verkoop van Indaver verloopt echter niet zoals gewenst. Het voorkeepsrecht doet namelijk de prijs dalen. De raad van bestuur van PMV voert op dit ogenblik een debat over de vrije en onbelaste middelen.

Gimvindus werd gesplitst in drie delen. Het eerste deel heeft betrekking op de restverantwoordelijkheden zoals bijvoorbeeld de scheepskredieten.

Al deze participaties zijn ondertussen weg en de schulden zijn afgelost. De Vlaamse Regering heeft de resterende schuld van Gimvindus verdeeld over twee nieuwe vennootschappen: de NV Staal Vlaanderen en NV Textiel Vlaanderen. Na de valorisatie werden de schulden van deze vennootschappen vereffend. Bij de NV Staal Vlaanderen ging dat om 165,5 miljoen euro. Met de opbrengst van de aandelenvalorisatie heeft het Vlaams Gewest eind december 2003 het consortiumkrediet afgeboekt. Op dit ogenblik bevindt men zich in de tweede valorisatiefase. De federale staat was vroeger niet-stemgerechtigd aandeelhouder binnen Gimvindus. Deze niet-stemgerechtigde aandelen binnen Sidmar werden naar aanleiding van de kapitaalsverhoging door Arcelor van vorige zomer versneld geruild met stemgerechtigde aandelen in Arcelor. Deze nieuwe aandelen zullen gevaloriseerd worden. PMV zal de opbrengst in nieuwe economische sectoren investeren. Voor de NV Textiel Vlaanderen wordt hetzelfde scenario gevolgd. In dat geval betreft het ongeveer 15,5 miljoen euro. Deze middelen zal PMV opnieuw beleggen.

De Vlaamse Regering heeft in 2000 beslist de participatie te blokkeren op minimaal 25 percent plus één aandeel. Er is een nieuw onderzoek gestart naar de valorisatiemogelijkheden, wat niet betekent dat onmiddellijk tot actie overgegaan zal worden. De GIMV is immers een beursgenoteerde onderneming, die daar zelf over kan beslissen. Tegelijk is beslist om de opbrengst van de valorisatie te investeren in PMV. Deze middelen zullen opnieuw geactiveerd worden in bijvoorbeeld ARKImedes, het innovatiefonds en een op te richten infrastructuurfonds voor de bouw van scholen, rusthuizen en ziekenhuizen. Op deze manier wordt de bouwsector gestimuleerd.

PMV werd in 2002 opgericht. De grote uitdaging waarvoor de Vlaamse Regering staat is de derde functie van GIMV, die verdwenen is door de beursnotering, onder te brengen in PMV. De overheid moet immers in staat zijn snel in te grijpen op de markt. Een innovatiefonds dat wil participeren in innovatieve bedrijven is geen nieuwe uitvinding. Vroeger participeerde het Biotech-fonds in biotechnologische bedrijven. Een rollend fonds van 75 miljoen euro zal op termijn rendement opleveren. Door overheidsingrijpen zal het gebrek aan risicokapitaal worden weggewerkt.

De minister oppert dat misschien inderdaad eens beoordeeld moet worden welke middelen van

LRM vrij en niet vastgelegd zijn en welke midden vastgelegd zijn. De minister zal deze week met de afgevaardigde bestuurder over de projecten van de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij (LISOM) praten. Die moeten immers geëvalueerd worden met het oog op een bespreking door de regering. De minister wil echter niet zo ver gaan als de heer Van Rompuy, die trouwens de ‘founding father’ van LRM was. De engagementen van de vorige regeerperiode moeten geoptimaliseerd worden. Enerzijds moet vooruitgang geboekt worden voor de rendementsgebonden activiteiten van LRM. Men wil participeren aan de ARKimedes-regeling maar focussen op Limburg. Voorts zijn er de LISOM-projecten, die niet zozeer rendementsgebonden zijn maar wel een meerwaarde bieden voor Limburg. De minister wil praten over de ontwikkeling van park en toeristische infrastructuur, maar eerst moet er duidelijkheid komen over de middelen en de prioriteiten. Er kan ook gedacht worden aan ontsluiting en verbetering van het openbaar vervoer, vooral dan de spoorwegen.

IV. Finale replieken

De heer *Rob Verreycken* wenst te nuanceren: hij stelt dat hij niet heeft gezegd dat alle Vlaamse besparingen rechtstreeks ten goede komen van de federale schatkist. Het terugbetalen van de schuld heeft wel degelijk een gunstig effect voor Vlaanderen zelf. Hij is evenwel echter de opvatting toegedaan dat de huidige extra inspanning van bijna 95 miljoen euro, die moet leiden tot een onredelijke nulschuld in 2009, buitensporig is. De budgettaire situatie rechtvaardigt dergelijke ingreep niet. De minister heeft bij de laatste besparingsronde trouwens zelf verzucht dat Vlaamse besparingen nodig waren om het federale niveau te laten voldoen aan de Europese normen. Daarbij komt het perverse neveneffect dat het Stabiliteitspact, dat bedoeld is om tot zuinig beheer aan te zetten, nauwelijks gevolgd wordt door de federatie en helemaal niet door de Franstaligen. Voormalig Vlaams minister-president Somers werd geïnstrueerd door het federale niveau om 95 miljoen euro bijkomend te besparen en deed dat louter en alleen om de federatie te redden. De verkiezingsresultaten bewijzen dat de bevolking geen voorstander is van die obsessie voor een nulschuld en het daaruit voortvloeiende gebrek aan investeringen in de grote steden en het openbaar bestuur.

De heer Verreycken heeft de indruk dat de heer Van Rompuy, die spreekt over rare oppositie, in een rare meerderheid terecht gekomen is. Onder paars deed men beloftes zonder rekening te houden met de kostprijs, nu helt men over naar het andere uiterste. De meerderheid wordt gegijzeld door het federale niveau en heeft nu last van het Stockholmsyndroom, namelijk sympathie met de gijzelnemers. Men aanvaardt alsmaar strengere normen. Als federaal minister Vande Lanotte trots is op een begroting met overschot mag men in de pers er wel bij zeggen dat dat aan Vlaanderen te danken is. Vlaams Belang streeft naar onafhankelijkheid en stelt het federale keurslijf in vraag. Is het nodig dat Vlaanderen als enige inspanningen levert om de federatie drijvende te houden?

De heer Rob Verreycken vraagt daarom de minister nogmaals of hij bij de onderhandelingen zal vasthouden aan een strafmechanisme voor entiteiten die niet aan de voorwaarden voldoen. Wat betreft de invoering van een rioolheffing, die volgens de minister budgettair neutraal zou zijn, verklaart de heer Verreycken dat de verantwoordelijkheid echter wordt doorgeschoven naar de gemeenten, die verplicht zijn hun belastingen te verhogen. Decretaal krijgen ze trouwens de mogelijkheid om een extra belasting in te voeren. De maatregel heeft dus tot gevolg dat de belastingdruk stijgt.

Minister *Dirk Van Mechelen* repliceert dat de gemeenten hun mogelijkheden behouden: naast opcentiemen op de personenbelastingen, het kadastraal inkomen en de onroerende voorheffing, krijgen ze nu een soort opcentiemen op de Vlaamse milieuheffing op het afvalwater, die gelijk blijft maar alleen hervormd wordt om ze fiscaal aftrekbaar te maken voor de bedrijven. De achteropgeraakte gemeenten krijgen nu bijkomende mogelijkheden. In andere gemeenten bestaan al andere systemen zoals verhaalbelasting of urbanisatiebelasting. Kortom, het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het gaat niet op om alles door elkaar te klutsen.

Wat betreft de definitie van impliciete schuld, geeft de minister een eerste werkdefinitie van impliciete schuld: alle in het verleden aangegane engagementen die in de toekomst nog tot een betaalverplichting zullen aanleiding geven ten laste van de Vlaamse begroting. Dat kan verfijnd en gecor-

rigeerd worden want een aantal engagements wordt uiteindelijk niet uitgevoerd. Dat debat zal gevoerd worden in mei.

Het sanctiemechanisme is vervangen door een belangrijker principe, namelijk het correctiemechanisme. Die term staat nu in het eerste ontwerp van samenwerkingsakkoord. Een correctiemechanisme werkt immers in twee richtingen. Niet alleen worden diegenen die hun begrotingsnorm niet gehaald hebben gestraft door een automatische normverhoging het jaar nadien, maar er is ook een automatisch correctiemechanisme voor diegenen die teveel gedaan hebben. Zij mogen ofwel overeenkomstig artikel 8 ofwel binnen een bepaalde marge interen. Die marge bedraagt nu één procent van de opbrengst van de samengevoegde en gedeelde belastingen, voor Vlaanderen ongeveer 157 miljoen euro. Corrigeren houdt hier dus niet enkel bestraffen, maar ook belonen in. Dat is voor Vlaanderen voordeliger. Het systeem beperken tot een bestraffingsmechanisme zou artikel 8 afschaffen. De federale minister voor Financiën en Begroting kon moeilijk toegeven dat dat zijn bedoeling was. Vlaanderen kiest dus voor een automatisch correctiemechanisme. Belonen mag echter niet leiden tot een verhitte van beleidskredieten, met de extra middelen mogen wel eenmalige investeringen betaald worden of de impliciete schuld afgebouwd worden.

VI. Met redenen omklede moties

Tot besluit van de bespreking van de beleidsnota werd, na schriftelijke aankondiging ter zitting, een met redenen omklede motie ingediend door de heren Rob Verreycken, Felix Strackx, Herman De Reuse, Christian Verougstraete en Thieu Boutsen namens Vlaams Belang (*Parl. St. VI. Parl. 2004-2005, nr. 136/2*) en door de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Ludo Sannen en Jan Peumans namens de meerderheidsfracties (*Parl. St. VI. Parl. 2004-2005, nr. 136/3*).

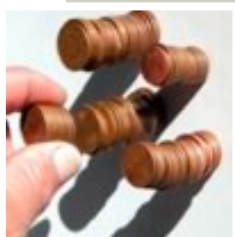
De verslaggever,

Koen VAN DEN HEUVEL

De voorzitter,

Sven GATZ

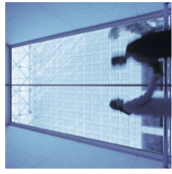
BIJLAGE

Toelichting Beleidsnota 2004-2009 Financiën en Begroting en Economisch Overheidsinstr.

Vlaams minister Dirk Van Mechelen
Vlaams Parlement – Commissievergadering
18 januari 2005

Agenda

A. Begroting

- Orthodox begrotingsbeleid op lange termijn waarborgen
- Beleid gericht op effectiviteit en efficiëntie

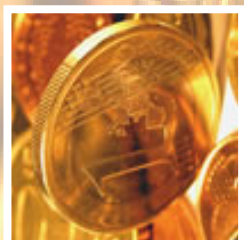
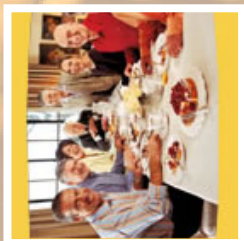
B. Fiscaliteit

- Beleidsinstrument
- Performante Vlaamse fiscale administratie

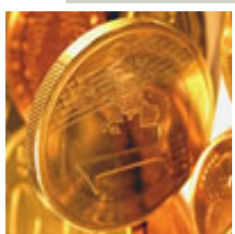
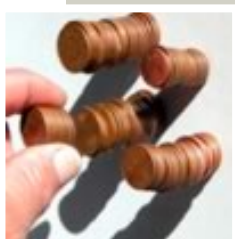
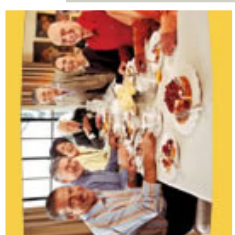
C. Economisch overheidsinstrumentarium

- VPM / GIMV
- PMV
- LRM / Lisom

D. Conclusies

BEGROTING

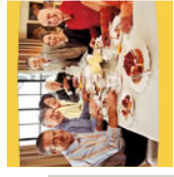
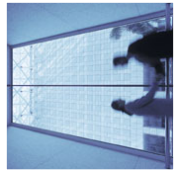

Een stabiel houdbare begroting waarborgen

dirk van mechelen

financiën, begroting en economisch overheidsinstrumentarium

Toekomstige HRF-doelstellingen

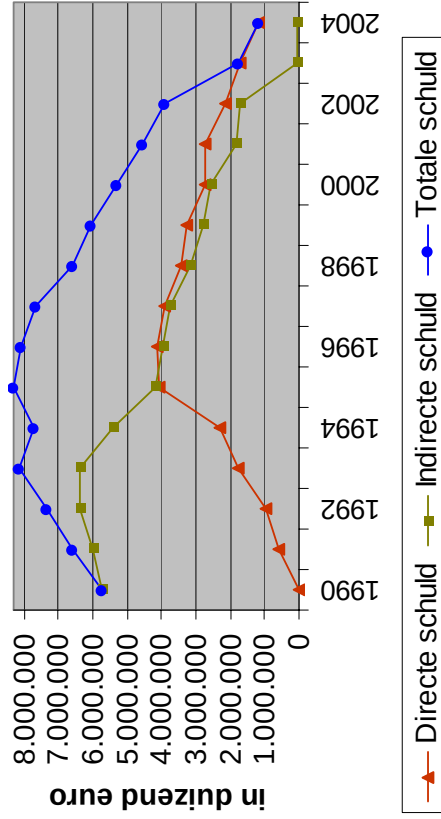
- Interministeriële conferentie op 17 december 2004
- Eerste gedachtewisseling over nieuw intern stabiliteitspact 2006-2011 en een automatisch correctiemechanisme wanneer deelentiteiten hun norm-doelstelling niet halen of een overschot realiseren
- Definitieve bepaling van de HRF-norm voor 2004: € 373,3 mio voor Vlaanderen
- Bedoeling om tegen begrotingscontrole 2005 een akkoord te bereiken binnen de IMC

Aflossingstraject schuldpositie

- Zoals men kan zien, zal op tien jaar tijd de Vlaamse schuld quasi volledig weggewerkt zijn. Vlaanderen is daarmee structureel gezond
- Ook de rentelast van de schuld daalt gestaag:
 - 2002: gemiddeld 5,95%
 - 2003: gemiddeld 5,6%
- Per miljard euro schuldafbouw levert dit een recurrente beleidsruimte van 56 miljoen euro

→ Hoe ver moeten we gaan in schuldafbouw?

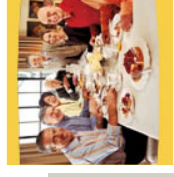
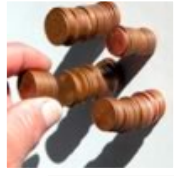
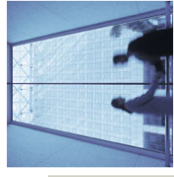
Schuldafbouw Vlaanderen gerealiseerd

■ ■ ■ dirk van mechelen

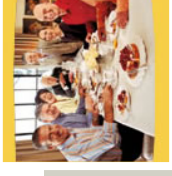
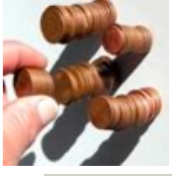
financiën, begroting en economisch overheidsinstrumentarium

Vlaanderen, loyaal in federale context

- In het kader van het Belgisch stabiliteitsprogramma heeft Vlaanderen in het verleden steeds een aanzienlijke bijdrage geleverd
- Naar de toekomst zal Vlaanderen het strengste pad van de HRF blijven volgen, mits
 - Evenwaardige inspanningen geleverd worden door andere deelentiteiten
 - Rechtvaardig automatisch correctiemechanisme

Toekomstnorm

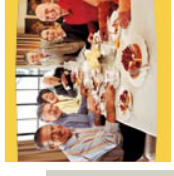
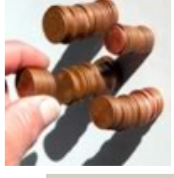
- Vlaanderen zal inspanningen moeten leveren om de aanbevelingen van de HRF te kunnen waarmaken:
 - inspanningen worden in team geleverd
 - inspanningen moeten lonen: Toekomstnorm
 - Deze Vlaamse Toekomstnorm gaat uit van twee principes:
 - de HRF-norm
 - een *verbintissen*norm, gebaseerd op een constante en voorzichtig ingeschatte economische groei (= referentiegroei), om de houdbaarheid van de begroting op lange termijn te waarborgen
 - Om dergelijke norm op te stellen, is het van cruciaal belang om:
 - een realistische trend inzake de ontvangsten correct in te schatten
 - realistische verbintenissen aan te gaan, die binnen het vooropgestelde tijds kader daadwerkelijk kunnen gehonoreerd worden
- ➔ eerste simulaties lijken aan te geven dat **het geconsolideerde verbintissenniveau** ca. € 250 miljoen boven de geconsolideerde jaarontvangsten mag bedragen

Conjunctuurfonds

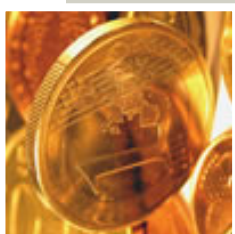
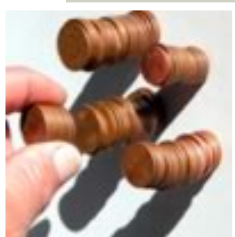
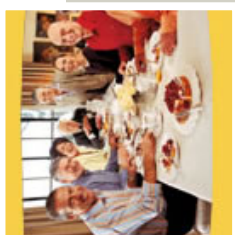

- Met een goed werkende Toekomstnorm zal men:
 - in een periode van hoogconjunctuur meer inkomsten genereren dan nodig
 - in een periode van laagconjunctuur een tekort
 - op langere termijn worden deze afwijkingen uitgevlakt
- Hoe groot zijn de afwijkingen die binnen een Conjunctuurfonds kunnen worden opgevangen?
 - Uitgangspunten:
 - als BBP+1% dan Vlaamse middelen+0,43% (= € 82 mio)
 - HRF vraagt dat schommelingen relatief beperkt blijven tot ca. € 150 mio (=1% van de gedeelde en samengevoegde belastingen)
 - deze € 150 mio = afwijking van 1,85% t.o.v. referentiegroei
 - Met andere woorden:
 - Bij een nulgroei kan het Conjunctuurfonds een éénmalige schok opvangen van ca. 2%
 - Wanneer de economie zou krimpen zal de Vlaamse begroting structurele besparingsmaatregelen moeten nemen

Concreet

- Het lijkt me opportuun:
 - Uit te gaan van een economische trendgroei van 2% van het BBP (vandaag moeten we met de meer fluctuerende BNI parameter werken)
 - Het Conjunctuurfonds te spijzen met de middelen boven de 2% economische groei
 - Negatieve afwijkingen tot bv. 0,5% te dempen via het Conjunctuurfonds
- Het is mijn bedoeling om een totaalvoorstel met inbegrip van de modaliteiten aan het Vlaams Parlement voor te leggen

Een effectief en efficiënt begrotingsbeleid

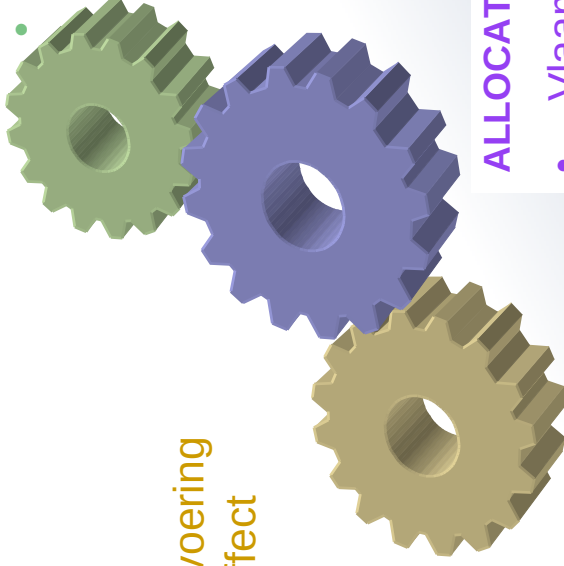
MICRO-BUDGETTAIRE FUNCTIE = UITVOERING EN BEHEER

- Inhoudelijk bevoegde ministers en hun bestuursorganen
- Een resultaats- en prestatiegerichte uitvoering om een maximaal effect te genereren
- Rol VI. minister van F&B: harmonisatie, consolidatie en (Europees) vergelijkbaar maken van de financiële opvolging en rapportering d.m.v. het comptabiliteitsdecreet en management-accountingmiddelen (n.a.v BBB)
- N.B. de kwaliteit van de af te sluiten beheersovereenkomsten is cruciaal

■ ■ ■ dirk van mechelen

MACRO-BUDGETTAIRE FUNCTIE = HET KADER

- Interfederaal, met steun van de NBB
- Belgisch stabiliteitspact
- Rol VI. minister van F&B: budgettaire discipline in de hand houden d.m.v. de Toekomstnorm

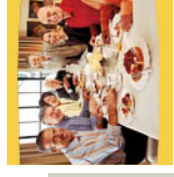
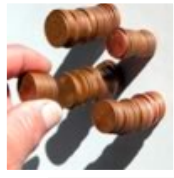
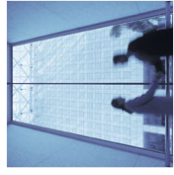

ALLOCATIEVE FUNCTIE = HET VERDELINGSPROCES

- Vlaams Parlement / Vlaamse Regering
- Hoeveel krijgt elk deelsegment en wat zijn de maatschappelijke gevolgen van een verschuiving van middelen tussen de segmenten
- Rol VI. minister van F&B: een instrument ontwikkelen, dat vertrekkende vanuit bestaande effectenrapportering komt tot een impactanalyse van beslissingen en een Vlaamse meerjarenbegroting presenteren

financiën, begroting en economisch overheidsinstrumentarium

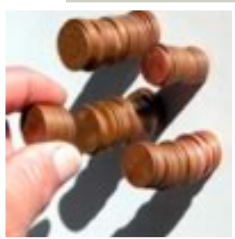
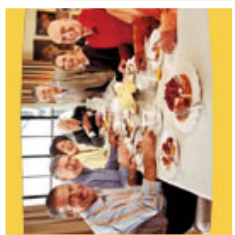
De efficiëntie ondersteunen

- Instrumenten blijven maar hulpmiddelen
- Het politiek besluitvormingsproces moet rationeel kunnen onderbouwd en verantwoord worden, maar de rationele onderbouwing mag en kan niet in de plaats treden van de politieke besluitvorming
- Bij het vormgeven van het besturingsinstrumentarium zal ik erop toezien dat het accent niet alleen komt te liggen op het smart-formuleren van de diverse organisatierapporten, maar ook (en vooral) dat er een goed ontworpen besluitvormingsproces ontstaat, gebaseerd op de financiële cyclus en samenhang
- Begrotingsverantwoordelijken moeten creativiteit aan de dag leggen en waar nodig *alternatieve financieringsinstrumenten* integreren in het besluitvormingsproces

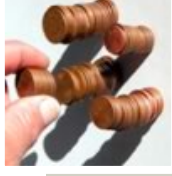
FISCALITEIT

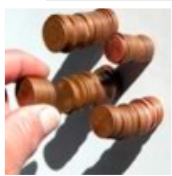
Fiscaliteit is een beleidsinstrument

Fiscaliteit als motor van onze economie en tewerkstelling

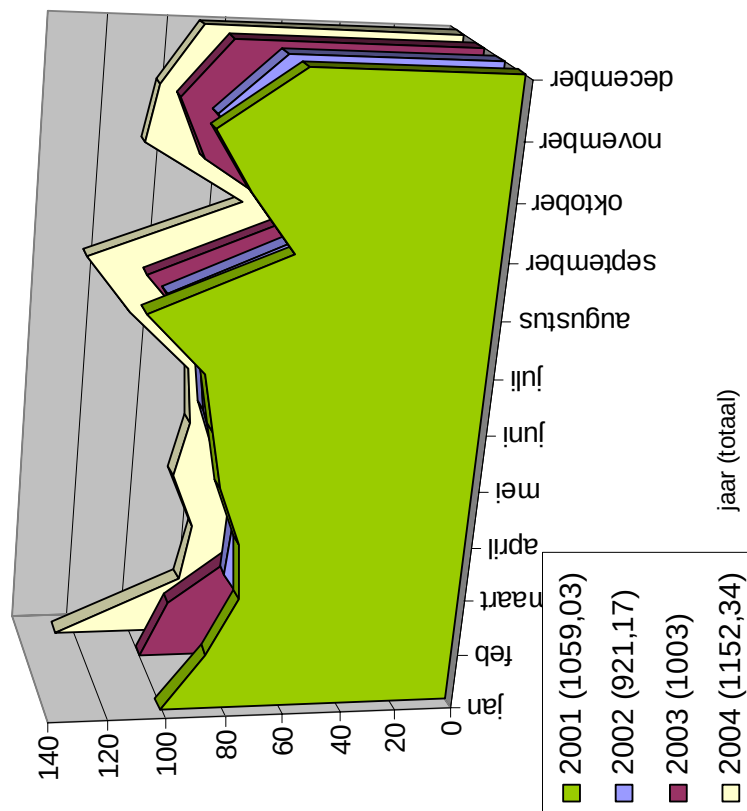

- De Vlaamse fiscaliteit is in de eerste plaats een inhoudelijk beleidsinstrument dat direct en indirect impact heeft op duidelijke beleidsdoelstellingen:
 - Onroerend bezit stimuleren
 - Mobiliteitsproblematieken aanpakken
 - Ondersteunen van het consumentenvertrouwen
 - Aanzwengelen van de gezinsconsumptie
 - Creëren van een duidelijk fiscaal kader voor het bedrijfsleven
 - Economische activiteit genereren
 - Ondersteuning van de tewerkstelling
 - ...
- Fiscale stimuli zijn efficiënter dan fiscale repressie
- Verdere administratieve vereenvoudiging en deregulering

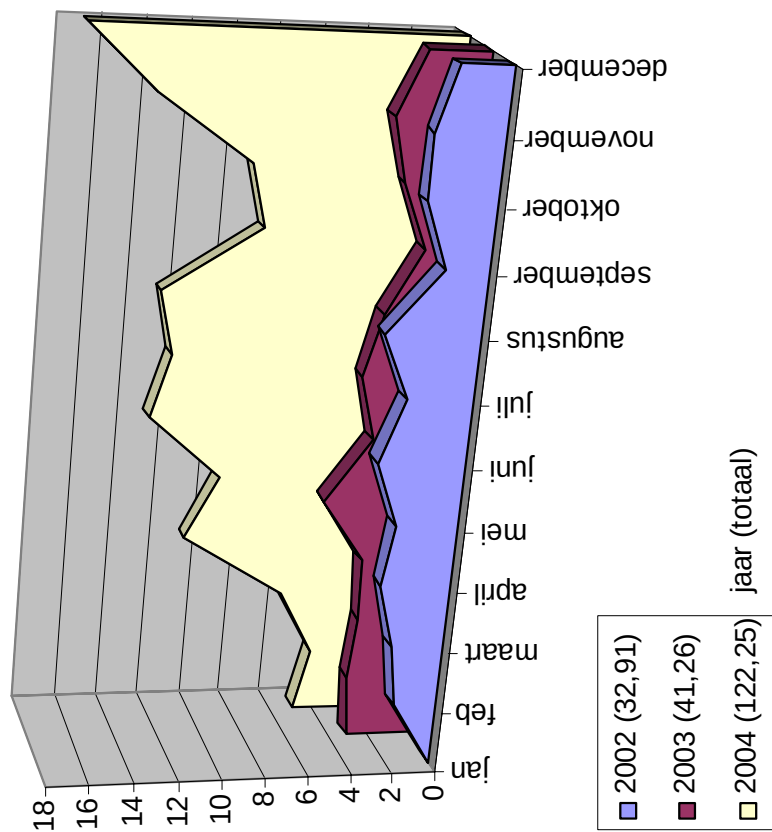
Een (doordachte) lastenverlaging is geen synoniem van verlies van overheidsinkomsten

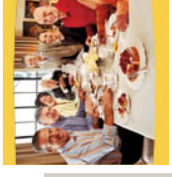
**Registratierechten op verkopen onroerende
goederen (in € mio)**

Schenkingsrechten (in € mio)

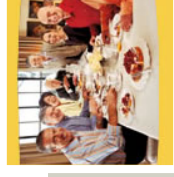
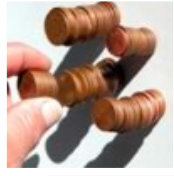
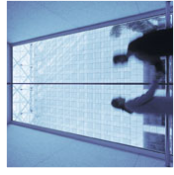

Verbetering van de ‘fiscal compliance’

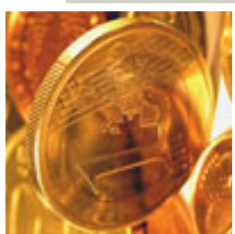
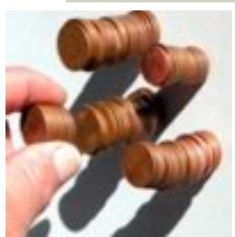
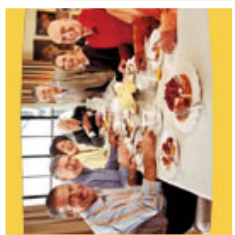

- Het modewoord ‘fiscal compliance’ is nog vrij nieuw in Vlaanderen en betekent letterlijk ‘fiscale welwillendheid’. Het houdt in dat zoveel mogelijk ‘klanten’ hun betaalde belastingen ervaren als een maatschappelijk juiste correctie.
- Baanbrekend in dat verband is hetgeen reeds werd gerealiseerd in Nederland waar slechts 10% van de inwoners belastingen ervaren als iets dat de Staat afneemt en ruim 80% van de bevolking vindt dat de belastingdiensten snel, accuraat, en volkomen correct hun taak uitoefenen. Bij ons ligt dit anders: nog veel te veel worden belastingambtenaren ervaren als vervelende, hooghartige en weinig eervolle ‘fixers’

Nieuwe initiatieven

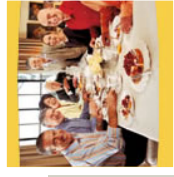
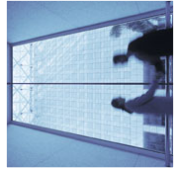

- Verlaging van de lasten op arbeid door een korting op de personenbelasting / werken moet aantrekkelijker worden
 - Forfaitaire korting van 125€ / 150€ / 200€ per belastingplichtige
 - Wie? Alle belastingplichtigen die een inkomen uit arbeid genieten
- Timing ? Fase 1: vanaf 2007, 1 miljoen Vlamingen
- Fase 2: vanaf 2009, alle Vlamingen
- Betaalbare woning voor iedereen: registratierechten, verfijning van meeneembaarheid en verhoging abatement.
- Voortaan meeneembaarheid gegarandeerd bij echtscheiding.
- Humanisering (vermenselijking) van de Successierechten
- gezinswoning niet langer onderworpen aan succ. Recht. voor langstlevende echtgenoot / samenwonende partner
- Extra forfaitaire belastingvermindering voor oudere werknemers

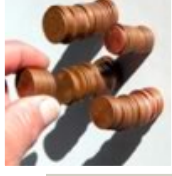
Een performante Vlaamse fiscale administratie

Klantvriendelijk, modern en autonoom

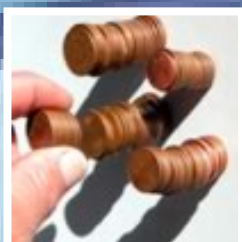
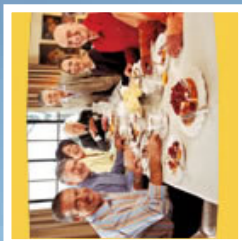

- ICT aanwenden om administratieve verwerking te vereenvoudigen (e-government), bv.
 - www.onroerendevoorheffing.be
 - e-notificaties
- Overname in eigen beheer van de “inning” van de gewestbelastingen
 - Vandaag vordert de federale administratie de meeste gewestbelastingen in.
 - Een eventuele overgang zal steeds stapsgewijs en degelijk voorbereid dienen te gebeuren want de “klant” (=belastingplichtige) mag niet het slachtoffer worden

Klantvriendelijk, modern en autonoom (vervolg)

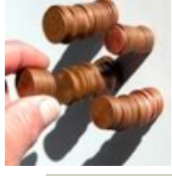

- Vlaams Fiscaal Platform (VFP)
 - Geconcipieerd als generiek platform voor alle heffingen die de Vlaamse overheid nu en in de toekomst autonoom zal gaan invorderen
 - De inning- en invorderingsprocedure wordt per belastingplichtige afgehandeld en niet langer per heffing
 - Timing:
 - In een eerste fase wordt vooral gefocust op de informatica-ondersteuning van de heffingen gerelateerd aan een onroerend goed
 - In het voorjaar 2006 of 2007 zal de VFP-architectuur operationeel zijn, samen met de insourcing van de OV-processen
- Het Onroerend Goed InformatieNetwerk (OGIN)
 - In uitvoering van de BFW werd een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de federale overheid en de 3 gewesten inzake een *agentschap voor patrimoniale informatie* (API). De RvSt formuleerde fundamentele bezwaren.
 - Vlaanderen heeft dan zelf nagedacht over een alternatieve invulling, OGIN
 - De essentie van deze nieuwe invulling is de oprichting van een publieke, federale en intergewestelijke kruispuntbank van patrimoniale documentatie. Deze kruispuntbank moet worden opgezet binnen een dynamische context, via samenwerking over de diverse beleidsniveau's heen, steunend op een unieke perceelsidentificatie en ruimtelijke referentie

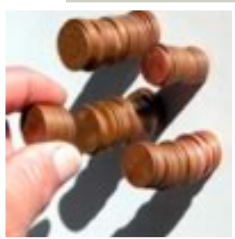
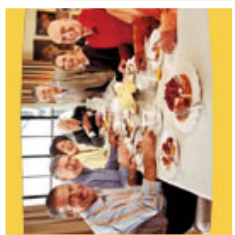

ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Decreet 13 juli 1994

- De Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM):
Houdt de participatie van het Vlaams Gewest in de beursgenoteerde GIMV aan. Vandaag is dit 70%. Volgens het decreet van 13 juli 2000 dient de VPM minimaal 25% + 1 aandeel in de GIMV aan te houden
- De Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV):
Voert bijzondere opdrachten uit in het kader van de economische politiek van het Vlaams Gewest
- De Limburgse Reconversie Maatschappij (LRM):
Ondersteunt projecten in het kader van de reconversie van de provincie Limburg
- De Vlaamse Milieuholding (VMH):
Legt zich toe op milieu-investeringen in zowel binnen- als buitenland
- GIMVINDUS (oude nationale sectoren):
In vereffening als gevolg van de conclusies van de onderzoekscommissie scheepskredieten van het Vlaams Parlement

VPM / GIMV

recente boekhoudkundige gegevens en resultaten van VPM

€ mio	31 december 2001	31 december 2002	31 december 2003	30 juni 2004
Eigen vermogen	512,4	473,3	474,6	486,4
Participatie GIMV	469,4	469,4	469,4	469,4
Geldbeleggingen en liquide middelen	45,7	5,2	6,6	18,3
Netto resultaten	20,7	22,7	11,3	11,8
Ontvangen dividenden GIMV	21,7	22,7	11,4	12,0*

*Op 29 oktober 2004 heeft VPM nog een interim dividend van 12 mio EUR ontvangen van GIMV, waardoor over de loop van het ganse jaar 2004 er een totaal dividend geweest is van 24 mio EUR.

geconsolideerde jaarrekening van VPM

€ mio	31 december 2002	31 december 2003
Eigen vermogen	481,5	512,0
Netto resultaten	-209,3*	30,5

*Dit geconsolideerde verlies bij VPM is het gevolg van het verlies dat GIMV in 2002 heeft geleden als gevolg van niet-gerealiseerde waardeverminderingen in de GIMV portefeuille.

Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen

- Raad van bestuur bestaat uit 13 leden:
 - 8 namens de VPM
 - 4 onafhankelijken
 - gedelegeerd bestuurder (aangeduid door de RvB)
- De sector van het durfkapitaal kende na een slecht 2002 een aanzelende start in 2003. Slechts tegen het einde van 2003 verbeterde de markt.

netto-groepsresultaten, investeringen en NAV

In € mio	1H 03	2H 03	FY 03	1H 04
Netto-groepsresultaten	13.2	27.3	40.5	168.5
Investerings	23.4	44.4	67.8	52.5
NAV	801.1	914.2	914.2	982.8

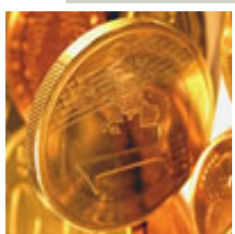
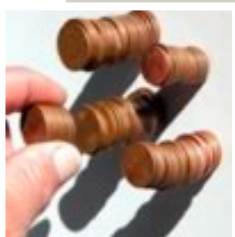
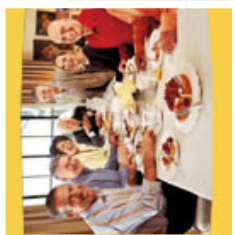
■ dlrk van mechelen

financiën, begroting en economisch overheidsinstrumentarium

de portefeuille samenstelling van GIMV gegeven op basis van de intrinsieke waarde van de participaties op 30 juni 2004

Activiteit	Corpo- rate Invest- ment	ICT	Life Scien- ces	Tele- net	Barco New	Totaal porte- feuille	Netto cash	Totaal NAV
Regio								
België	129.2	62.9	13.3	116.2	65.3	386.5		
rest W-Europa	245.9	38.3	55.0	-	-	339.4		
West Europa	375.1	101.2	68.3	116.2	65.3	725.9		
Centraal &	16.3							
Oost Europa	3.8	-	-	-	-	16.3		
Azië	1.1	1.4	-	-	-	5.3		
USA		23.6	81.6	-	-	106.3		
Totaal portefeuille	396.3	126.3	149.8	116.2	65.3	853.9		
Netto cash							128.9	
Totaal NAV								982.8

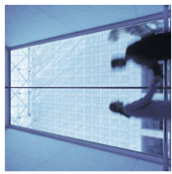
NAV = Net Asset Value (Netto Actief Waarde)

ParticipatieMaatschappij Vlaanderen

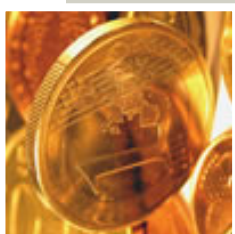
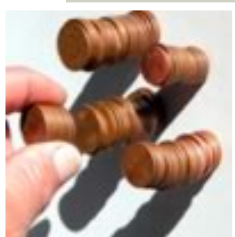
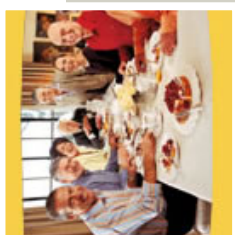
Algemeen

- Officiële start vanaf januari 2002
- Missieverklaring (goedgekeurd op 18 februari 2004):
“ParticipatieMaatschappij Vlaanderen is een springplank voor innoverende ondernemers en een nieuwe generatie investeerders.”
- Strategische keuzes
 - Als ondernemer concentreert PMV zich op
 - het stimuleren van ondernemerschap in de private sector;
 - het deelnemen in naam van de overheid aan nieuwe economische initiatieven of grootschalige projecten;
 - het vervullen van de investeerderrol voor de overheid in brede zin.
 - Als *facilitator* streeft zij naar
 - het leveren van hefboomwerking waar het marktinitiatief een extra stimulans nodig heeft.
- Het economisch overheidsinstrumentarium staat ter beschikking van diverse beleidsdomeinen voor structurele of ad hoc projecten waarbij een resultaatgerichte aanpak met een economisch en maatschappelijk rendement vooropgesteld wordt.

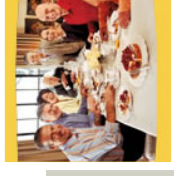
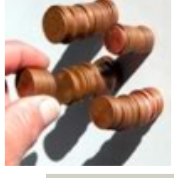
Organigram

dirk van mechelen

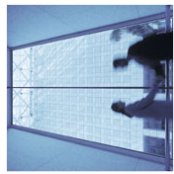
LRM / Lisom

LRM – Uitgangspunten

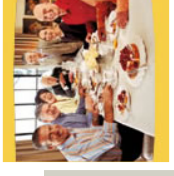
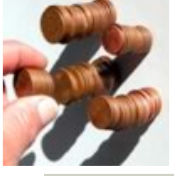
- Investeringsmaatschappij die zich toelegt op projecten ter ondersteuning van de Limburgse reconversie
- Opdracht
 - Doen van rendementsgebonden investeringen die moeten bijdragen tot het ontwikkelen van nieuwe bedrijven of tot economische groei in Limburg
 - Toezien op sociale en milieutechnische verplichtingen die voortvloeien uit de sluiting van de steenkoolmijnen
 - Uitvoeren van bijzondere opdrachten van de Vlaamse Regering
- Middel: risicokapitaal ter beschikking stellen aan ondernemingen
 - Rechtstreekse participatie in het kapitaal
 - Het verlenen van achtergestelde leningen
- LRM wil middellange termijnpartner zijn voor 5 à 10 jaar

Lisom - historiek

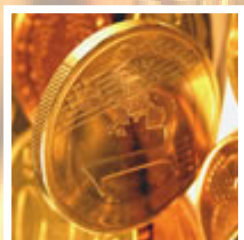
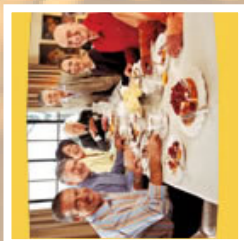

- In 1997 werd door de gouverneur een “Actieplan voor Limburg” gelanceerd. Het actieplan heeft tot doel projecten te formuleren en te ontwikkelen die als hefboom een versterkende prikkel betekenen voor het behalen van vijf prioritaire doelstellingen:
 - Het stimuleren van meer tewerkstelling
 - Het maximaal ontsluiten van de provincie
 - Het bewerkstelligen van een zorgzame samenleving
 - Het behoud van het groene karakter van de provincie
 - Het werken aan een “lerende en slimme regio”
- Ook de Vlaamse Regering bevestigt de prioriteiten van dit Actieplan tijdens een overleg op 28 maart 2000 tussen de gouverneur en de Vlaamse Minister-president.
- Na een eerste doorlichting van de projecten werden de verschillende hefboomprojecten en de investeringsenveloppen op 19 juli 2002 (Kaderbeslissing) door de Vlaamse Regering definitief vastgelegd.

Lisom

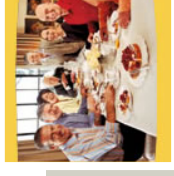
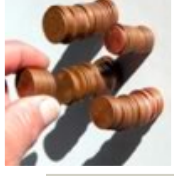

- Lisom werd op 18 oktober 2002 als dochter van de LRM opgericht met volgende opdrachten:
 - Onderzoeks- en ontwikkelingsrol
 - Investeerderrol m.b.t. verwerven van materieel en financieel vast actief
 - Controlerende rol
- Door niet-rendementsgebonden strategische investeringen inzake ontsluitingsinfrastructuur, de uitbouw van de transnationale universiteit Limburg, toeristische en identiteitsversterkende projecten te realiseren, verzekert de economische ontwikkeling van Limburg

CONCLUSIES

Conclusies

- De Vlaamse overheidsfinanciën zijn structureel gezond
- Begroten blijft ramen. Modellen zijn een benaderende simulatie van de realiteit, maar zijn niet de realiteit zelf
- Niet op de lauweren rusten, maar permanente en collegiale aandacht voor een orthodox begrotingsbeleid
- Geen lastenverlaging om de lastenverlaging, maar via de fiscaliteit maatschappelijke doelstellingen mee ondersteunen
- Via het economisch overheidsinstrumentarium kan de Vlaamse Regering een flankerend beleid uittekenen, maar het blijft aan de bedrijven en ondernemers om initiatief aan de dag te leggen en risico te nemen